

DROGA

наш глас zëri ynë
la nostra voce
vår röst
naš
unsere stimme
glas
our voice

glasilo skupine Droga

november ~ 2002

Poslovne vesti

Tekmovanje za
najboljše letno
poročilo 2001

Argeta med
vrhunskimi
poslovneži

Skupina Droga

Novosti na
tržišču BiH in
Kosovo

Ceoka

Gensko
spremenjena
živila

Biotehnologija

Svet delavcev

Vabljeni na
seminar

Sindikati

Volitve novih
sindikalskih
zaupnikov

Mi med seboj

Jožko Peterlin

...
*na kamnitem pragu
zapuščenega doma
je nekdo
pozabil
svoje srce*

S.P.

Poslovne vesti
Tekmovanje za
najboljše letno
poročilo 2001*stran 4***Argeta se predstavi***stran 6***Ceoka****Uživanje gensko**
spremenjenih
organizmov*stran 11***Biotehnologija***stran 11***Nam grozijo NSS?***stran 15***Svet delavcev****Vabljeni na seminar!***stran 18***Sindikati****Zakon o delovnih**
razmerjih*stran 19***Mi med seboj****Študij - vstopnica v**
bolj svoboden svet*stran 21***Mejniki življenja**
naših sodelavcev*stran 24***Naša druženja****Doživeti Belo**
Krajino*stran 35*

Mitologija v sodobnem svetu

Grčija. Dežela tisočarih otokov. Pred več kot dva tisoč leti so njeni prebivalci verjeli, da po nebu poleg ptičev leti tudi sel bogov Hermes, bog trgovcev in popotnikov ter spremljevalec duš v kraljestvu mrtvih. Trgovci in popotniki so Hermesa častili zaradi njegove spretnosti in zvižčnosti (zaradi teh dveh lastnosti so ga častili tudi tatovi). Imel pa je še tretjo izrazito lastnost - hitrost. Bogovi, kot je dobro znano, so bivali na Olimpu, vendar so zaradi svojega poslanstva veliko potovali in se tako čez dan velikokrat znašli na različnih mestih. In kaj je storil vrhovni poglavar bogov in ljudi Zevs, ko je želel posredovati sporočilo na primer bogu vojne Aresu? Poklical je Hermesa, saj je bil med bogovi najhitrejši (zahvaljujoč krilatim sandalom na nogah) in mu naročil, naj Aresu preda sporočilo. Da, kljub temu, da so bili bogovi močno vzvišeni nad ljudmi in jih je bilo le dvanajst (glavnih), so potrebovali kurirja, ki jim je posredoval informacije in skrbel za medsebojne stike.

Na Zemlji nas je šest milijard, kakovostno in hitro komuniciranje pa je prav tako in še bolj pomembno, kot je bilo med grškimi bogovi. Učinkovite komunikacijske poti in načini so pomembni za uspeh na vseh področjih človekovega delovanja, še zlasti v gospodarstvu in trženju. Danes je v sferi trženja kupec bog, proizvajalci in trgovci pa moramo igrati vlogo Hermesa; zvedeti moramo, česa si kupec želi in kaj pri naših izdelkih pogrša, nato pa mu moramo v

obliki izboljšav in široke ponudbe najhitreje posredovati vsa naša prizadevanja.

Projekt 'informacijska pisarna', ki smo ga v Drogi d.d. začeli izvajati pred letom dni, že rojeva sadove. Stik 'z bogovi' se vzpostavlja vsak dan in je vse pristnejši. Z vsakim klicem smo bliže kupcu. Hermesove vrline prepričljivost, iznajdljivost in smisel za spravo pa nam pri tem še vedno zelo pomagajo. Zevs bi bil neskončno vesel! ●

Majda Vlačič

Tekmovanje za najboljše letno poročilo 2001

Lilijana Hrvat

Časnik Finance že tretje leto zapored organizira tekmovanje za najboljše letno poročilo. Droga d.d. se je na obeh predhodnih tekmovanjih odlično odrezala. Na tekmovanju za najboljše letno poročilo za leto 1999 smo dosegli prvo mesto, na lanskem tekmovanju za leto 2000 pa tretje mesto.

Na letošnje tekmovanje se je prijavilo 55 podjetij in finančnih ustanov. Letna poročila sta ocenjevali dve komisiji. Prva komisija je v sestavi Koste Bizjaka, Braneta Grubana, Marka Hočevarja, Vilija Pernerja, Tatjane Horvat, Petra Velkavrha in Janje Ošljaj ocenila 27 letnih poročil. V drugi skupini so ocenjevali 28 letnih poročil. Člani te skupine so bili: Jožko Peterlin, Žare Kerin, Bojana Korošec, Marjan Odar, Aleš Razpet, Metka Turk in Tatjana Horvat.

Komisiji sta ocenjevali poročila po 22 merilih. Oblikovalca Janja Ošljaj in Žare Kerin sta ocenjevala samo obliko. Pri merilu oblika je njuna ocena pomenila dve tretjini točk, ocene ostalih ocenjevalcev pa samo tretjino točk.

Dobro so se letos odrezala letna poročila, ki niso bila samo vsebinsko kakovostna, ampak so bila v ospredju tudi po poročilu o ravnanju z okoljem in po predstavitvi strategije.

Letos je bil med člani komisije za ocenjevanje letnih poročil tudi dr. Jožko Peterlin, ki je za časnik Finance povedal, da je opazen velik napredek v kakovosti letnih

poročil, saj so si točke med najboljšimi zelo blizu. Tudi mag. Tatjana Horvat je poudarila, da je kakovost letnih poročil višja kot leta poprej, zelo visoka pa še posebno pri podjetjih, ki so se že tretje leto udeležile tekmovanja.

Komisiji pa sta bili kritični glede:

- poročil nadzornih svetov, ki so preveč pavšalna,
- analize poslovanja v letnih poročilih, ki se preveč omejuje samo na številčne podatke, zgolj na naštevanje nekkih kazalnikov, brez vsebinske analize,
- računovodskih poročil, ki so sestavljena predvsem iz računovodskih izkazov, ki nimajo razkritij ali pa so kot razkritja predstavljeni samo podatki, ki so prikazani tudi v tabeli.

poročilom, ki so ga letos pripravili v koprskem Istrabenzu. Dobri smo bili tudi v inovativnosti, uvrstili smo se na peto mesto. Slabše smo se odrezali glede oblike letnega poročila, kjer se nismo uvrstili med prvih deset.

Bliža se konec poslovnega leta in pred nami je že sestavljanje novega letnega poročila za leto 2002. Sestavljanje letnega poročila za letošnje poslovno leto bo še posebno zahtevno opravilo, saj moramo upoštevati številne novosti, ki izhajajo iz novega Zakona o gospodarskih družbah - novele ZGD F, in prenovljenih Slovenskih računovodskih standardov. Zaradi zahtevnosti je pomembno, da začnemo pripravljati letno poročilo dovolj zgodaj, že na koncu tega poslovnega leta.

Letošnji rezultati so nam lahko izziv, da se bomo naslednje leto še presegli.

Povzeto po članku Tatjane Horvat (Finance, 21.10.2002) ●

In kako se je letos izkazala Droga?

Po vsebini smo dosegli tretje mesto in le za 28 točk zaostali za vsebinsko najboljšim letnim

RAZVRSTITEV LETNIH POROČIL PO OBLIKI

1. KD GROUP	506
2. HIT	474
3. MERCATOR	451
4. PETROL	437
5. KRKA	437
6. SIMOBIL	430
7. CETIS	427
8. MOBITEL	426
9. NLB	416
10. ELEKTRO LJUBLJANA	413

Vse se vrti okoli denarja ...

Uroš Janževič,
finančni analitik
PFC Interfin Koper

... ki ga bodo iz naslova prevzema našega (zdaj že nekdanjega) nacionalnega interesa v začetku decembra prejeli njegovi srečni nekdanji lastniki. Dogovor med večjimi lastniki Leka in Novartisom o dvigu prevzemne cene na 105.000 SIT je namreč v zadnjem še možnem trenutku dokončno zabil žeblico na glavico prevzemni zgodbi Leka ter tako pomembno določil dogajanje na slovenskem borznem trgu v prihajajočih mesecih. In ker je to borzno leto bogato nagradilo mnogo potrpežljivih državljanov, se bo to poznalo tudi pri njihovih prednovoletnih nakupih, ali povedano drugače: veriga veselja in zadovoljstva je sprožena.

Na drugi strani se posamezni večji nekdanji lastniki Leka že ozirajo po investicijskih priložnostih na tujih delniških trgih, saj podcenjenih borznih delnic na našem trgu ni več in prav nič ne izgleda, da bi se to dejstvo v kratkem času kaj spremenilo. Omenjeno velja tudi za delnico Droge, s katero se je v preteklem mesecu trgovalo po cenah med 80.000 in 85.000 SIT, seveda ob sorazmerno skromnem prometu. Na ceni in prometnosti so precej pridobili tudi vsi večji polni ID-i, ki jih investitorji ocenjujejo kot najbolj zaupanja vredne, hkrati pa obstajajo tudi pričakovanja o njihovem (menda obveznem) preoblikovanju v vzajemne sklade. In čeprav bi lahko trenutno stanje na trgu opredelili

kot "čakajoč Lekovo kupnino", sam prejem kupnine tečajev delnic ne bo nenadoma dvignil v nebo. Vse več je namreč napovedi o okrepitvi ponudbene strani, saj Merkur in Mercator resno razmišljata o dokapitalizaciji, pa tudi kotacija delnic NLB ni več tako zelo daleč.

Pa še to - z zadnjim dnevom tega leta se končuje tudi več kot triletna življenjska zgodba pokojninskega bona, ki je bil v zadnjem letu najbolj vroč borzni kostanj špekulantov ter zelo zanimiv način za pridobitev do smrtne pokojninske rente za vse, ki štejejo vsaj dobrih 50 let.

In še malo izleta v preteklost. Še pred štirimi leti smo si borzniki močno želeli nakupov podcenjenih domačih delnic s strani tujcev (in bili jezni na Banko Slovenije, ki je to omejevala), danes pa domači investitorji iščemo naložbe v tujini. Takrat smo vsemu zahodnemu svetu zavidali njihove rastoče delniške indekse, danes pa smo veseli, da nas njihovi delniški balončki niso premamili. Ni kaj, stari rek "Vse teče, vse se spreminja" se vedno znova potrjuje. ●

RAZVRSTITEV LETNIH POROČIL PO VSEBINI

1. ISTRABENZ	3183
2. MERCATOR	3167
3. DROGA PORTOROŽ	3155
4. PEKARNA GROSUPLJE	3145
5. INTEREUROPA	3131
6. VIATOR & VEKTOR	3125
7. SAVA KRANJ	3124
8. MERKUR KRANJ	3116
9. PETROL	3026
10. KOLINSKA	3011

RAZVRSTITEV PO INOVATIVNOSTI

1. KOLINSKA	355
2. VIATOR & VEKTOR	345
3. FRUCTAL	325
4. SIMOBIL	325
5. DROGA PORTOROŽ	280
6. ISTRABENZ	275
7. MOBITEL	268
8. GORENJE	260
9. PETROL	260
10. EMONA OBALA KOPER	258

LETNA POROČILA PO SKUPNEM SEŠTEVKU TOČK

1. ISTRABENZ	4317
2. VIATOR & VEKTOR	4288
3. PETROL	4265
4. MERCATOR	4236
5. SAVA	4233
6. GORENJE	4216
7. DROGA PORTOROŽ	4202
8. KOLINSKA	4116
9. INTEREUROPA	4094
10. FRUCTAL	4041

Argeta se predstavi vrhunskim poslovnežem

Janja Križman

Vodja blagovne znamke Argeta, Jana Alič, se je oktobra s sodelavci iz marketinga in izvoza udeležila pariškega sejma Sial. Povprašali smo jo po vtisih s tega pomembnega srečanja poslovnežev in razstavljalcev.

Kako so potekale priprave na odhod?

Sejem velja za eno izmed treh najpomembnejših svetovnih prireditev s tega področja, zato smo želeli dogodek čim bolj izkoristiti. Odločili smo se za samostojen nastop (op. večina podjetij se je na sejem odpravila pod okriljem GZS v okviru nacionalnih paviljonov), s čimer smo si zagotovili možnost večje opaznosti. Sejemske predstavitve smo prvič namenili le blagovni znamki Argeta, s posebnim poudarkom na Argeti Halal. Izdelali smo predstavitveni katalog v tujih jezikih za Argeto in poskrbeli za zadostno število ostalih promocijskih materialov o podjetju. Pripravili smo tudi mape za tuje novinarje z osnovnimi informacijami o podjetju, pred odhodom pa smo poskrbeli za informiranje slovenskih medijev o prisotnosti Droge na sejmu.

Na kakšen način ste promovirali paštete Argeta na samem sejmu?

Kot večina ostalih razstavljalcev smo izvajali degustacije in delili promocijske materiale. Z obiskovalci, ki so izrazili posebno zanimanje za naše paštete, smo se v posebnem prostoru pogovarjali o možnem sodelovanju, hkrati pa smo tudi sami obiskovali druge razstavljalce. Po informacijah Gregorja Moljka iz izvoza smo

Pri promociji Argete nam je bila v pomoč prikupna hostesa iz Pariza.

vzpostavili preko sto poslovnih kontaktov s podjetji iz več kot 40 držav.

Kdo so bili ljudje, ki so se zanimali za Argeto?

Večinoma so k nam prihajali poslovneži, ki prodajajo na etno trgih EU. Mnogi so bili zelo dobro obveščeni in so Drogo in njene paštete poznali. Posebej jih je zanimala Argeta Halal. Govorili smo tudi z uvozniki in distributerji iz vzhodne Evrope, ki že trgujejo z znanimi blagovnimi znamkami in bi lahko z Droginimi programi dopolnili svojo ponudbo. Pričakovali smo večje zanimanje med arabskimi in afriškimi poslovneži, vendar je bil odziv majhen, saj so se ti sejma udeležili predvsem zaradi promocije lastnih izdelkov. Srečali smo se tudi z nekaterimi slovenskimi poslovnimi partnerji.

Neposreden stik s potencialnimi potrošniki in poslovnimi partnerji, ki jih označujejo drugačna kultura in navade, je za nas prav gotovo pomemben vir pridobivanja tržnih informacij za prodor na tuje trge. Ste prišli

do kakšne zanimive ugotovitve?

Pogovori z njimi so nas pripeljali do marsikaterega zanimivega spoznanja o trenutnem asortimanu izdelkov, ki nam bo gotovo v pomoč pri načrtovanju trženja na tujih trgih. Pomembna informacija je bila npr. ta, da veliko pravovernih muslimanov paštete ni poizkusilo, ker niso bili prepričani v avtentičnost certifikata Halal, kar potrjuje, da igra ta pri prodoru na te trge res pomembno vlogo. To pomeni, da bi morali pri tržnem komuniciranju bolj izpostaviti verodostojnost certifikata. Nekaj zanimivih predlogov in pripomb smo pridobili tudi o embalaži.

Kakšni pa so zadnji trendi v prebranski industriji?

Še vedno se nadaljuje trend hitro pripravljenih izdelkov (izdelkov in polizdelkov), ki morajo biti hkrati enostavno uporabni. Še vedno so v porastu zdravi, predvsem bio izdelki, ki morajo po novem zagotavljati tudi vitko linijo (tako moškim kot ženskam). Vse več proizvajalcev se usmerja k proizvodnji ➔

◀ izdelkov za otroke. V modi pa so še etno in eksotični izdelki. Zaradi dogodkov, ki so se zgodili v zadnjih letih (razne živalske bolezni ter zastrupitve s hrano), narašča tudi povpraševanje po varnih izdelkih. Potrošniki dajejo prednost izdelkom s certifikati, z oznakami o kakovosti in sledljivosti.

Kakšen je po vašem mnenju vtis, ki so si ga obiskovalci ustvarili o naših paštetah?

Dejansko so bili vsi, ki so poizkusili našo pašteto, navdušeni nad njenim okusom.

Kje vidite prednosti udeležbe na takih prireditvah?

Sejem Sial je eden izmed največjih svetovnih prehranskih sejmov. Obiskalo ga je več kot 130.000 vrhunskih poslovnih iz 185 držav, na njem pa se je predstavilo več kot 5000 razstavljalcev iz 94 držav.

Povečevanje in preusmerjanje tržnih aktivnosti na izvozne trge pomeni za Argeto priložnost, da postane globalna blagovna znamka. Mislim, da je prav, da smo se odločili na nastop na sejmu. Stalna prisotnost na pomembnih

sejmih namreč kaže na dolgoročen interes podjetja za vstop na razvite evropske trge. Sejmi so zelo pomembno orodje nastopa na mednarodnem trgu, še posebej za manjša podjetja, ki ne morejo veliko vložiti v oglaševanje. Na sejmih, kot je Sial, se zbereta svetovno povpraševanje in ponudba hrane. Na enem mestu so na razpolago mnoge informacije o konkurenci in o trendih, hkrati pa so možnosti za iskanje in sklepanje novih poslovnih partnerstev ter za neposredne pogovore s ključnimi posredniki do kupcev. ●

Ajda na Slovenskem

Vito Šaruga

V restavraciji "Rog", Zdravilišča Dolenjske Toplice, od 23.10. do 31.10.2002, že četrto leto zapored poteka prireditev imenovana Dnevi ajdovih jedi. Prireditev, ki je v celoti posvečena ajdi, predstavlja le del prizadevanj Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto, ki deluje pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in se zavzema za ohranitev ter povečanje pridelave ajde, ki na Slovenskem iz leta v leto upada in je po 600 letni tradiciji pridelave skorajda več ni na naših poljih. Poseben poudarek je namenjen uporabni vrednosti ajde v prehrani. Snovalci projekta dela so ob tej priložnosti k sodelovanju poleg pridelovalcev, žanjic in mlinarjev povabili tudi

redke ponudnike ajdovih izdelkov na slovenskem trgu, med katere s svojimi kakovostnimi izdelki sodi tudi Droga d.d. V predverju restavracije Rog so si povabljeni gostje lahko ogledali v ta namen postavljeno razstavo ročno žete ajde, moke, že pripravljene jedi, dietične izdelke in izdelke iz ajdovih luščin. Zbrane je uvodoma nagovoril g. Brane Krevs, direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice, strokovni vidik pridelave in pomen ajde sta predstavila g. Mateja Strgulec in g. Peter Luzar, bogato prehransko vrednost, v času povečanega povpraševanja po raznoliki zdravi prehrani, pa živilska tehnologinja, ki je v Krkinih Zdraviliščih zadolžena za sestavo jedilnikov zdrave prehrane. Da bi bila res škoda, če bi se odpovedali ajdi v

prehrani, je s svojimi sodelavci mojstrsko dokazal vodja gostinstva Zdravilišča Dolenjske Toplice, g. Peter Kotar. Z ajdovimi jedmi bogato obloženo omizje je izžarevalo tradicijo, domiselnost, izkušnje in posluš za pripravo pristnih zdravih domačih jedi. Ob kozarcu dolenjskega Cvička je stekla beseda, stkala so se nova prijateljstva, z zloženkami in recepti DROGE D.D. pa smo se razšli v trdnem upanju, da se ob letu sestanemo spet in ugotovimo, da se ajda vrača tako na naše podeželje, kot tudi v naš vsakdanji način prehranjevanja. To si vsekakor zasluži! ●

Novosti sa tržišta BIH

Edina DILBEROVIĆ
Jasmin ZULČIĆ

- ◆ Kao što je i planirano, dana 23.10.2002. god., velikim izvlačenjem okončana je nagradna igra "Osvojimo 111 nagada BARCAFFE". Nagradna igra je bila organizirana u suradnji sa KONZUM-om i našim distributerima, a odziv kupaca je bio zadovoljavajući. U toku je proces uručivanja nagrada dobitnicima iz cijele BiH. Ranije smo pisali o podršci pomenutoj nagradnoj igri, a u prilogu je fotografija sa prezentacije u objektu OMEGA -Tuzla (prezentacije su bile organizirane u objektima koji su bili uključeni u nagradnu igru).

oko 5.000 mališana upriličen koncert dječjeg zabavljača Kiketa. Na koncertu je bio prisutan i ambasador Republike Slovenije u BiH, kao i mnogi drugi zvaničnici. Djeca su bila oduševljena poklon paketima, a naročito školskim priborom ARGETA JUNIOR.

- ◆ Popularnost nove dječije emisije na FTV "Kike, tike, tačke" sve više raste te smo odlučili nastaviti aktivno učestće u njenoj realizaciji, putem nagradnih poklon paketa ARGETA JUNIOR.

- ◆ I ove godine smo podržali i aktivno se uključili u akciju zaštite djece u saobraćaju - NEKA ME VIDE! Centralna manifestacija je bila organizirana u tuzlanskoj dvorani Mejdan i tim povodom je za

- ◆ U BiH je krajem oktobra i početkom novembra gostovala rukometna reprezentacija Republike Slovenije. Organizirane su dvije prijateljske utakmice (u Goraždu i Sarajevu) u kojima je reprezentacija Republike Slovenije bila uspješnija. Međutim, snažan sportski duh nije izostao ni sa druge strane.

- ◆ U nedjelju, 17.11.2002., će finalnim utakmicama i uručivanjem nagrada biti završen i košarkaški turnir "ARGETA JUNIOR BASKET 5x5", organiziran tokom oktobra i novembra u suradnji sa košarkaškom školom iz Sarajeva. U narednom broju ćemo pisati o ukupnom dojmu i rezultatima ove sportske manifestacije.

- ◆ Kao i uvijek, najljepše vijesti dolaze na kraju. Naime, u poslovni proces je nakon renoviranja ponovo uključena i KONZUM-ova trgovina iz lanca STOP, koja se nalazi u ➔

- sarajevskom naselju Čengić Vila (Kvadrant): Nadamo se uspješnom nastavku njenog poslovanja!

Novice iz BiH (Prevod)

- ◆ 23.10.2002 je bila s končnim žrebom zaključena nagradna igra "Osvojimo 111 nagrada Barcaffé". Organizirana je bila v sodelovanju s Konzumom in našimi distributerji. Odziv kupcev je bil zadovoljiv in nagrade so bile izročene dobitnikom iz cele BiH. O podpori igri smo v preteklosti že pisali, na fotografiji pa je utrinek s prezentacije v Tuzli v objektu Omega (prezentacije so bile organizirane v objektih, ki so bili vključeni v nagradno igro).

- ◆ Tudi letos smo podprli in se aktivno vključili v akcijo zaščite otrok v prometu - NAJ ME VIDIJO! Centralna manifestacija je bila organizirana v tuzlanski dvorani Mejdan, kjer je okoli 5000 otrok prisluhnilo koncertu otroškega zabavljaka Kiketa. Koncerta so se udeležili ambasador Republike Slovenije v BiH in veliko drugih vabljenih. Otroci so bili navdušeni nad darilnimi paketi, še najbolj pa nad šolskim priborom Argeta Junior.

- ◆ Popularnost nove otroške oddaje na FTV "Kike, tike, tačke" narašča, zato smo se

odločili, da pri realizaciji oddaje še sodelujemo s poklanjanjem nagradnih paketov Argeta Junior.

- ◆ Konec oktobra in na začetku novembra je v BiH gostovala

ni manjkal niti na drugi strani.

- ◆ V nedeljo, 17.11.2002, se je s finalno tekmo in izročitvijo nagrad zaključil košarkarski turnir "ARGETA JUNIOR BASKET 5X5", organiziran v

rokometna reprezentanca Republike Slovenije. Organizirani sta bili dve prijateljski tekmi (v Gorazdu in Sarajevu), na katerih je bila uspešnejša reprezentanca Slovenije. Močan športni duh

oktobru in novembru v sodelovanju s košarkarsko šolo iz Sarajeva. V naslednji številki glasila vam bomo poročali o celovitem vtisu in rezultatih te športne manifestacije. ➤

◀♦ Kot vedno, pridejo najlepše vesti na koncu. V sara-jevskem naselju Čengić Vila (Kvadrant) je po obnovi v poslovni proces ponovno vključena Konzumova trgo-vina iz verige STOP. Upamo, da bo še naprej uspešno poslovala. ●

Majda Vlačič

Barcaffe nagrajuje tudi na Kosovu

Majda Vlačič

Velika nagradna igra za lju-bitelje kave Barcaffe poteka na Kosovu že od 10. novembra in bo trajala do konca februarja 2003. Je prva večja akcija tržnega komuniciranja v okviru blagovne znamke. Namen akcije je pritegniti k sodelovanju čimveč kupcev, kar pričajo čas trajanja nagradne igre, pravila igre in številne nagrade

Nagradna igra je zasnovana tako, da poteka v dveh krogih. V prvem krogu sodelujejo vsi, ki bodo na Drogo v Prištini poslali logotip Barcaffe, izrezan z Drogine kave, v drugem krogu pa bo nagrajence 16. marca 2003 izbral žreb.

Vsak sodelujoči prejme nagra-do: komplet kuhinjskih krpic za 5 logotipov, denarnico za 7

pre goste iz Slovenije

Lože e madhe shpërblyese për Adhuruesit e Barcaffe-së

Lojë shpërblyese e cilës përvesh kënaqësi, ja sjellë edhe kënaqësi shpërblyese.

KHOROJA 1
Lojë shpërblyese për 15 ditë

Mbledhjet e pakës kafe të Barcaffe-së nga qershor 2003 të gjithë ata që kanë blerë kafe të Barcaffe me të cilën kanë personalitet, mirënjohje, afërsi dhe besim të tërëqëndrueshëm, bëjnë pjesë në këtë lojë shpërblyese. Të gjithë blerësit e kafe të Barcaffe me të cilën kanë blerë kafe mund të bëjnë pjesë në lojë shpërblyese.

- për 5 kafe fitoni — 1. pjesë krahore Barcaffe
- për 7 kafe fitoni — 1. portret Barcaffe
- për 10 kafe fitoni — 1. monedhë Barcaffe
- për 15 kafe fitoni — 1. aparat Barcaffe

Fituesit do të shpallur në ditën e hënë të datës 16.03.2003 në ditën e hënë me datën 16.03.2003 prej orës 10:00 deri në orën 18:00. Kurse shpërblyese do të shpërblyen prej 11 — 14 të muajit në të gjithë qytetet, qytetet dhe të përblyeshmë.

KHOROJA 2
Lojë shpërblyese për 15 ditë

Të gjithë blerësit e kafe të Barcaffe me të cilën kanë blerë kafe mund të bëjnë pjesë në lojë shpërblyese. Kurse shpërblyese do të shpërblyen prej 11 — 14 të muajit në të gjithë qytetet, qytetet dhe të përblyeshmë.

- Kënaqësi kafe të përblyeshmë
- TV Samsung
- Kënaqësi Hi-Fi
- Aparat për espresso
- Aparat për filtr kafe
- Blindë Barcaffe

Mu Barcaffe në fitoni dy herë kënaqësi dhe shpërblyese!

Drogën dhe shërbimet tregëtarë të Droga-së mund t'ju marrin shpërblyese në shtëpi në shtëpi të tyre

Prishtinë	Prizren	Mitrovicë	Pejë	Degani	Gjakovë	Gjilan	Prerost
Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren
Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren	Prizren

logotipov, pribor za manikiranje za 10 logotipov in predpasnik za 15 logotipov.

Srečni izžrebanci v marcu bodo 'zaslužili' 1 TV-sprejemnik, 2 HiFi, 3 aparate za kuhanje espresso kave in 3 za kuhanje filter kave ter 10 polo-majic.

Najsrečnejši izžrebanec - prvi

nagrajeni - pa bo odnesel domov kavo v količini svoje teže.

Akcija je medijsko dobro podprta. Oglašujemo jo v tiskanih medijih, s posterji in televizijskim spotom. K njeni uspešnosti naj bi prispevala tudi zimski čas in predpraznično obdobje. ●

Uživanje GSO živil ni nevarno za človeka

Nataša Gladovič

V oktobru je v Ljubljani potekala dvodnevna mednarodna konferenca na temo **Gensko spremenjeni organizmi (GSO): Tveganje in izziv**.

Konferenca je odprla vprašanja vplivov GSO na okolje, zdravje in gospodarstvo. Gostje iz Francije so predstavili **evropski model** obravnave GSO, ki temelji na treh načelih:

- uvajanje novih GSO poteka z **veliko previdnosti, preudarnosti** ;
- podpirajo se **raziskave**, ki omogočajo poglobljeno znanstveno presojo novih GSO;
- vključuje se **javno mnenje**.

Zdravniki menijo, da ob upoštevanju teh načel **uživanje GSO živil ne predstavlja nevarnosti za človeka** ali živali. Predvideva se, da bo biotehnologija v kratkem doživela razvoj takih razsežnosti, kot ga je v zadnjem desetletju informacijska tehnologija. Odpirajo se nam nove gospodarske možnosti, vzporedno pa se sprožajo pomembna **politična, etična in družbena vprašanja**. Ali bodo potrošniki gensko spremenjena živila sprejeli? Kako nam bodo GSO spremenila življenje? Ali še obvladujemo razvoj znanosti? Kako obvladovati GSO na trgu? Kakšne so dejanske ekonomske prednosti gojenja GSO-rastlin? V Sloveniji

še iščemo prave odgovore na vsa ta vprašanja. Slovenske nevladne organizacije se glasno zavzemajo za nekajletni moratorij na sproščanje GSO na trg, med tem časom pa predlagajo izvedbo določenih raziskav. Vzporedno se eksperimentalno uvaja GSO rastline v kmetijstvo. Ker slovenska zakonodaja predvideva pridobivanje posebnih dovoljenj za sproščanje GSO na trg, moramo proizvajalci zagotoviti, da običajna živila ne vsebujejo GSO. To nam jamčijo dobavitelji preko ustreznih izjav; v kratkem pa bomo prisotnost GSO v živilih lahko tudi preverili s testiranjem vzorcev. ●

Biotehnologija na naših krožnikih?

Sergej Jerman

Biotehnologija

Tradicionalna biotehnologija je posplošeno vsaka tehnologija, katere produkt je pridobljen s pomočjo živih organizmov. Glede na aplikacijo ločimo kmetijsko, živilsko, farmacevtsko, medicinsko in fermentacijsko biotehnologijo. Med produkte tradicionalne biotehnologije uvrščamo nam dobro poznane izdelke, kot so: številni fermentirani mlečni izdelki (jogurt, kefir, kisló mleko, sir idr.), kisló zelje, vino, pivo, antibiotiki, encimi, barvila, pesticidi, polisaharidi in še veliko drugih. Sodobna

biotehnologija obsega ista področja in vključuje tehnike pod skupnim imenom genski inženiring ali genska tehnologija. S pomočjo omenjenih tehnik lahko gene poljubnega izvora prenesemo v poljuben organizem. Med produkte sodobne biotehnologije spadajo tudi gensko spremenjeni organizmi (v nadaljevanju GSO): rastline, živali in mikroorganizmi. Skupna značilnost vseh GSO-jev je, da imajo s pomočjo genske tehnologije v svoj dedni zapis vključene gene, ki pogojujejo neko novo lastnost. Živila, ki so GSO ali vsebujejo GSO-je ali so pridobljena s pomočjo GSO-jev,

imenujemo GS živila. Zavedati se moramo, da biotehnologija ne pomeni samo kloniranja, genskega inženiringa in gensko spremenjenih organizmov, ampak zajema zelo obširno paleto temeljnih znanj in tehnologij, ki spremljajo človeka od prazgodovinskih časov do danes. Tradicionalna biotehnologija je med ljudmi že dolgo prisotna in trdno ukoreninjena; sodobna biotehnologija pa je nov pojem in med ljudi širi zelo različne in kontroverzne občutke: od vseplošnega preplaha do izjemnega navdušenja. ➔

← Biotehnologija v proizvodnji živil

Žlahtnjenje so poznali že prvi poljedelci, ki so za nadaljnjo setev izbrali seme najboljših rastlin. Podobno velja za živinorejce, ki so za parjenje izbirali samo najlepše živali. Sodobna biotehnologija je omogočila premostitev nekaterih meja in bistveno skrajšala postopek žlahtnjenja. Klasični postopki so zahtevali tudi desetletja za vzgojo ene same kmetijsko zanimive sorte; s pomočjo danes razpoložljivih tehnik pa lahko že v nekaj tednih vzgojimo več zanimivih rastlin in nismo več omejeni z križanjem znotraj iste vrste. Poleg tega nam sodobna rastlinska biotehnologija omogoča: vzgojo zdravih rastlin iz bolnih in tako ohranjanje nekaterih sort, ki bi sicer zaradi razširjenosti bolezni izumrle, laboratorijsko hitro razmnoževanje velikega števila rastlin na omejeni površini (večina okrasnih rastlin je plod takega postopka), odkrivanje rastlinskih bolezni, hitrejše klasično žlahtnjenje in še nekatere druge možnosti.

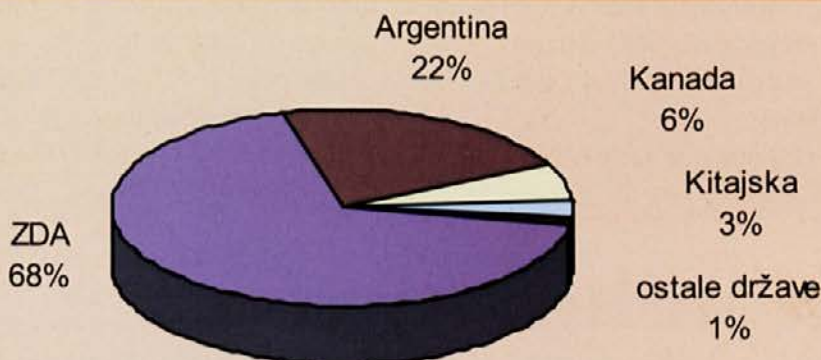
Komercialna izraba živalske biotehnologije v proizvodnji živil zaenkrat nekoliko zaostaja - predvsem če jo primerjamo z rastlinsko, ki je v preteklem desetletju doživela pravi razmah. Edina GS-žival za uporabo kot živilo je losos, ki v primerjavi z divjim ob isti prehrani raste dvakrat hitreje. Razvoj živalske biotehnologije je intenzivnejši na področju farmacije in humane medicine: za proučevanje bolezni, proizvodnjo zdravil ter vzgojo organov za transplantacijo.

Gensko spremenjene rastline v svetu

Stroka deli gensko spremenjene rastline (v nadaljevanju GS-rastline) v dve generaciji. V prvo spadajo rastline, ki so spremenjene z namenom izboljšanja njihovih pridelovalnih lastnosti (rastline, odporne na bolezni, neugodne okoliške pogoje, škodljivce ali na herbicide - npr. kuruza, odporna na koruzno večččo, in krompir, odporen na koloradskega hrošča). V drugo generacijo pa sodijo rastline, ki

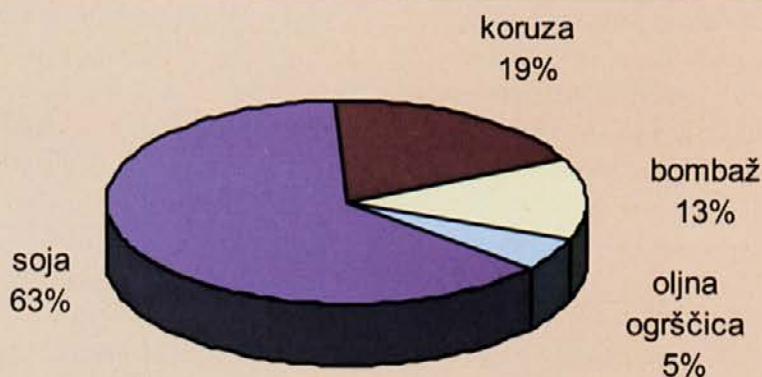
so spremenjene z namenom izboljšanja lastnosti končnega produkta (rastline s spremenjenim profilom prehranske sestave - npr. oljna ogrščica s spremenjeno maščobno kislinsko sestavo in riž s povečano vsebnostjo provitamina A). Zaenkrat prevladujejo rastline iz prve generacije, v prihodnosti pa lahko pričakujemo predvsem razvoj v smeri izboljšanja prehranskih karakteristik živil.

Skupne svetovne površine, zasejane z GS-rastlinami, so ➔

Slika 1: Delež površin z GS-rastlinami po državah leta 2001

Vir: International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications. Ithaca, New York

Slika 2: Delež posameznih GS rastlin leta 2001

Vir: International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications. Ithaca, New York

◀ leta 1996 znašale 1,7 mio hektarjev in do leta 2001 narasle na 52,6 mio hektarjev po vsem svetu (za boljšo predstavbo: površina Slovenije znaša 2 mio hektarjev). Države, v katerih gojijo največ GS-rastlin, so ZDA, Argentina, Kanada in Kitajska. Države z manjšimi površinami pa so Južna Afrika, Urugvaj, Indonezija, Romunija, Mehika, Bolgarija, Avstralija in Nemčija. V Sloveniji uradno ne gojimo in ne uvažamo GS rastlin in semen. Svetovne površine z GS-rastlinami prikazuje slika 1 in razvidno je, da največji delež pripada ZDA z 68 % v letu 2001. GS-rastline, ki se največ gojijo, so soja, koruza, bombaž in oljna ogrščica. Slika 2 prikazuje zastopanost posameznih rastlin - že od prvih začetkov najboljšeje del pripa-

da soji.

Za zaključek

Dejstvo je, da so gensko spremenjena živila med nami in poti nazaj ni. Upam si trditi, da so ta tudi na slovenskih prodajnih policah, ne glede na to, da jih uradno ni. Naslednje dejstvo je, da po osmih letih uporabe gensko spremenjenih živil še ni dokumentiranega primera o zdravju škodljivih učinkih GS živil ali kakršnih koli negativnih posledicah zaradi njihovega uživanja. Poudariti je treba, da zakonodaja natančno določa postopek odobritve posameznega GS živila, ki je zelo dolgotrajen in zapleten; zajema zelo natančno analizo živila in okoliščin uporabe ter presojo varnosti za okolje in zdravje ljudi. Nobeno doslej poznano živilo ni bilo

deležno tolikšne pozornosti in v taki meri proučeno. Navkljub razpoložljivemu znanju nekatera vprašanja ostajajo nerešena - predvsem etična, filozofska in okoljska. Odgovore bo prinesel samo čas, kar je v primeru novih odkritij stalnica, in samo od ljudi je odvisno, ali bo prišlo do koristne izrabe ali zlorabe. ●

11. letna konferenca Slovenskega združenja za kakovost

Damjana Poberaj

Prvi teden v novembru že enajsto leto zapored poteka teden kakovosti (o čemer smo pisali že v prejšnji številki Našega glasu) in pod njegovim okriljem letna konferenca Slovenskega združenja za kakovost (SZK).

Tudi letos je bila konferenca 6. in 7. novembra v Portorožu, njen vseevropski slogan pa je bil "ZNAJJE ZA

OBVLADOVANJE SPREMEMB".

Vsi ugotavljajo, da so danes edina stalnica spremembe. Slovenska podjetja nujno potrebujejo spremembe, nove izzive in večjo rast. Znanja, idej, energije, sposobnosti in možnosti ne manjka, potrebna je samo usmeritev prav vseh v uresničitev ciljev. Spremembe so vidno zaznamovale današnji dan in našo prihodnost. Kako jih sprejeti, uvažati, izvajati, nato pa meriti uspešnost in učinkovitost, so poskušali odgovoriti na letošnji konferenci.

Poslovni uspeh organizacij je odvisen od učinkovitega procesa izboljšav in sprememb, ki ga lahko zagotavljajo le jasna vizija, ambiciozni, **vendar dosegljivi** cilji, ki omogočajo merjenje napredka, strategija, kompetentni zaposleni in ostali potrebni viri.

Na letošnjo konferenco so bili povabljeni strokovnjaki z različnih področij gospodarstva in negospodarstva, ki so z referati predstavili dosežke, prizadevanja, znanje in izkušnje s področja kakovosti.

Z uvodnim govorom na plenarnem delu je konferenco odprl predsednik Gospodarske zbor-

Priznanje Slovenskega združenja za kakovost je za življenjsko delo na področju kakovosti prejel mag. Zoran Lekič, direktor certifikacijske hiše BVQI v Ljubljani, ki je tudi partner SKUPINE DROGA na področju certificiranja.

nice Slovenije in predsednik SZK g. Jožko Čuk, z uvodnim referatom o družbenih spremembah za kakovost življenja je nadaljeval minister za delo, družino in socialne zadeve dr. Vlado Dimovski in zadnji nas je v prvem delu plenarnega dela kot pokrovitelj pozdravil direktor Siemens, ki je tudi na kratko predstavil podjetje.

V nadaljevanju je sledilo predavanje znane psihoterapevke in pred leti Slovenke leta ge. Vide Žabot o preobrazbi kot procesu razvoja osebnosti ter referat direktorja DGQ (Deutsche Gesellschaft für Qualität).

Za zaključek plenarnega dela je predsednik SZK podelil priznanje SZK g. Zoranu Lekiču, direktorju BVQI, za življenjsko delo na področju kakovosti in g. Branku Škafarju, direktorju podjetja Saubermacher&Komunala, za uspešno uresničevanje širjenja kakovosti v komunalno podjetje in po celotni prekmurski regiji.

Popoldan so se zvrstili strokovni referati znanih in

pomembnih slovenskih vodstvenih delavcev.

Kakovost storitev v Zavodu RS za zaposlovanje in oblikovanje stranki prijazne organizacije nam je predstavil generalni direktor Zavoda republike Slovenije za zaposlovanje, sledila sta mu direktor TCG Unitech Lth g. Anton Papež, ki je govoril o spremembah v poslovnem okolju in kakovosti, ter direktor ISS Servisystem g. Bojan Rajtmajer, ki je podal referat z naslovom Ustvarjamo 2005.

Drugi del popoldanskih strokovnih referatov smo zaključili z okroglo mizo na temo 11. konference za kakovost - Znanje za obvladovanje sprememb. Na okrogli mizi so pod vodstvom dr. Aleksandra Zadela sodelovali državni sekretar na ministrstvu za zdravje g. Dorjan Marušič, izdelovalka časopisov in revij ga. Bernarda Jeklin, predsednik nadzornega sveta Istrabenz d.d. g. Janko Kosmina in direktor podjetja Riko g. Janez Škrabec. Pogovor je tekla o vrednotah ➔

← kakovosti v globaliziranem svetu, kot ga vidijo sogovorniki, ki prihajajo iz zelo različnih področij.

Drugi dan konference se je začel že navsezgodaj z družabno akcijo "Ugriz morskega psa", katere pobudnik je že nekaj let g. Jožko Čuk. Akcija pridobiva vsako leto več udeležencev, njen glavni sestavni del pa je jutranje kopanje v morju. Tudi druženje udeležencev ter iskanje in poglobljanje osebnih stikov je pomemben element vsakoletnih konferenc.

V nadaljevanju je delo poteka-

lo v obliki štirih sekcij oz. skupin, ki so se ukvarjale s kakovostjo in vodenjem ljudi, vodenjem procesov, nenehnimi izboljšavami, kakovostjo v zdravstvu, ekologijo, učinkovitimi notranjimi presojami in kakovostjo v šolstvu. Ena ali druga od naštetih tem bo bolj podrobno predstavljena v prihodnji številki Našega glasu.

Tudi letošnja konferenca je bila vsebinsko bogata, kar je razvidno iz Zbornika in velikega števila podanih referatov. Predsednik SZK pa je bil še posebno zadovoljen z dejstvom,

da se število novih udeležencev in število podanih referatov iz leta v leto povečuje, vsebine pa so raznolike. In prav raznolikost in sprejemanje le-te je pomembna dimenzija, ki jo moramo širiti na vsa področja.

Naj zaključim z mislijo ge. Vide Žabot: "Overitev kakovosti postaja vsesplošna zahteva oz. potreba in je pogoj, da sploh vzamemo v poštev vse, kar je ponujeno ne samo na tržnem področju, ampak tudi v "službah" nasploh, torej tudi v izobraževanju, vzgoji, šolstvu,..." ●

Nam grozijo NSS (neznane strupene snovi)?

Nataša Gladovič

Kapljice polzijo po šipi

Nekaj časa sem potrebovala za spoznanje, da zrem v resničnost. Skozi okno konferenčne dvorane sem se namreč zastrmela v deževni dan na londonski Lillie Street. Bil je konec oktobra in sedela sem na konferenci z obe-tajočim naslovom **Varnost živil - priložnosti jutrišnjega dne**. Predavatelji so predstavljali probleme, ki se bodo v naslednjih letih reševali na področju zagotavljanja varnih živil.

Misel na dom

V Veliki Britaniji so bili kmetje zaradi afere norih krav v veliki stiski. Naših govedorejcev ta kriza ni toliko prizadela. Voda je v zahodni Evropi že močno ones-

nažena, pri nas pa se še vedno slepimo z mislijo, da imamo čiste vode dovolj, zato vodo, ki po kakovosti ustreza za prehrano, uporabljamo tudi v druge namene. Alergije na hrano so v državah Evropske unije vedno pogostejše. Proizvajalci se trudijo ustrezno obveščati in zavarovati potrošnike pred morebitnimi alergeni v izdelkih. Pravzaprav bi težko rekli, ali dejansko narašča število alergij ali samo število evidentiranih primerov. Prehrana slovenskega potrošnika je nekoliko drugačna od zahodnjaške (arašidov na primer, ki so naj-pogostejši alergen, pojemo komaj kaj). Zato slovenski proizvajalci še nismo pod tako močnim pritiskom potrošnikov, da bi se s tem problemom zelo resno ukvarjali. V svetu je še vedno

veliko s salmonelo okuženih jajc in perutninskih izdelkov. Zahodnjaki so se salmonelli uspešno postavili po robu z uvedbo splošnega cepljenja kokoši nesnic. Pravzaprav ne vem, ali tako postopajo tudi naši rejci. Preko sočivja, solat, in pogosto školjk se med prebivalstvom razširjajo okužbe z virusi. V ekonomsko bolj razvitih državah namreč še vedno naletimo na številne živilske obrate in restavracije, v katerih s hrano rokujejo nepoučeni priseljeni delavci. Njihovo usposabljanje je pogosto težavno, saj je včasih ovira že jezik. V naši proizvodnji imamo tu veliko prednost. Prevladujejo vestni delavci z dolgoletnimi izkušnjami, ki jim osnovna higienska načela niso tuja. ➤

◀ Do tu se zdi, da je tehtnica na naši strani. Kaj pa dalje?

Predavatelji ugotavljajo, da se v hrani količine ostankov kemičnih onesnaževalcev iz okolja občutno zmanjšujejo. Zastrupljanje prebivalstva z dioksini (če se spomnite, so nas z njimi strašili pred tremi leti) se je preko hrane povsod občutno zmanjšalo. Ker se je izboljšala kakovost embalaže, se je zelo zmanjšala tudi povprečna količina strupenih kovin v konzervirani hrani.

Ali ni potica boljša izbira?

V Evropo nelegalno uvažajo velike količine mesa eksotičnih živali iz držav s slabimi higienskimi razmerami. Pri nas vzhodnjaške eksotične kuhinje še niso tako množične, da bi nas to skrbelo. Način prehrane pa se povsod hitro spreminja. Pogosteje se prehranjujemo v restavracijah, večina potrošnikov sega po ceneni hrani. Akrilamid, kancerogeno snov, so letos v povečanih količinah odkrili v nekaterih termično obdelanih škrobnih živilih, kot so kripšipi in čipsi. Odprlo se je veliko vprašanj o tem, katera so rizična živila, ki bi se jim morali izogibati. Po polletnem raziskovanju so znanstveniki prišli do zaključka, da nas ne bi smelo skrbeti, čemu se moramo v prehrani izogibati, ampak bi se morali vprašati, iz česa naj bo sestavljena zdrava prehrana. Ponovno so potrdili že tolikokrat dan nasvet: priporočljiva je uravnotežena in raznovrstna prehrana, ki vsebuje veliko sadja in zelenjave, izogibati pa se moramo velikim količinam cvrtja in maščob.

Sherlock Holmes kupuje novo povečevalno steklo

Če želimo zaščititi zdravje potrošnika, se moramo ves čas prilagajati spremembam. Proizvajalci lahko večino tveganj obvladujemo z ustrežno higiensko prakso in pravilnimi tehnološkimi postopki. Tudi HACCP se je izkazal za zelo učinkovit sistem; države, kjer je že več let v rabi, naštevajo njegove številne prednosti. Kdo ve, če ga sodobni Sherlock Holmes ne bi priporočil tudi svojim strankam? Še vedno pa imamo premalo podatkov, kakšna je pravzaprav varnost živil na trgu. Le tu pa tam nadzorni laboratoriji sistematično raziščejo res vse potencialne strupene snovi v določenem izdelku.

Odgovorne službe Evropske unije želijo zaščititi in informirati potrošnika ter mu zagotoviti

varno hrano, zato so odločene, da se osredotočijo na naslednje ključne naloge:

- nadaljevati izboljševanje in dopolnjevanje zakonodaje,
- okrepiti medsebojno sodelovanje in izmenjavo informacij na vseh nivojih ter
- omogočiti učinkovitost nadzornih laboratorijev in agencij.

Vrnitev v neznano

Omenjeni problemi so le okvir za delo v bodoče. Z vidika varnosti je potrebno obravnavati prav vsak izdelek z vso resnostjo in upoštevati njegove posebnosti. Če bi preveč posploševali, bi gotovo spregledali katero od pomembnih tveganj. Poleg tega nas tudi nepredvidene stvari lahko presenetijo. Na to nas opozarja tudi aktualna afera. Dejstvo, da se je v mleku znašel prepovedan antibiotik kloramfenikol, vsak dan razburja javnost, pridelovalce in proizvajalce. Na vprašanje, kdo je naredil napako, ni lahko najti odgovora. A brez ustrezne analitike tudi tokrat ne bo šlo. ●

Podarimo svoje znanje sodelavcem!

Katja Pevc

V poletni številki Našega glasa smo objavili razpis za interne predavatelje. Želeli smo spodbuditi vse tiste posameznike, ki obvladajo določene vsebine (jeziški, računalništvo...), da pripravijo programe in te vsebine v prihodnjem letu posredujejo svojim sodelavcem. S tem smo se želeli prebiti do tihega znanja, ki ga je v družbi veliko in hkrati stopiti korak naprej k Drogi kot učeči se organizaciji, katere temelj je prenos znanja med sodelavci.

Pohvaliti vas moramo, saj se vas je na razpis prijavilo kar nekaj in tako smo dobili programe za naslednja usposabljanja:

- na področju računalništva:

OSNOVE WINDOWS

OKOLJA, WORD-a in EXCELL-a, WORD-nadaljevalni tečaj, EXCELL- nadaljevalni tečaj, POWERPOINT.

- na področju jezikovnih usposabljanj: ANGLEŠKI JEZIK-konverzacija, ZAČETNI TEČAJ ITALIJANSKEGA JEZIKA,

- na drugih področjih: PREDSTAVITEV NOVIH PRAVILNIKOV IN NAVODIL V DRUŽBI, INSTRUMENTI PLAČILNEGA PROMETA IN ZAVAROVANJE PLAČIL V MEDNARODNEM POSLOVANJU, RAVNANJE Z DOKUMENTACIJO...

V razpisu smo takrat objavili rok (30.8.2002), vezan na pripravo internega kataloga usposabljanj, ki ga vsako leto septembra pošiljamo direktorjem in vodjem, da lahko planirajo usposabljanja svojih sodelavcev v prihodnjem letu.

Vsem tistim, ki ste razpis morda spregledali ali ga iz

kakršnegakoli vzroka zamudili, sporočamo, da je razpis še vedno odprt. Še vedno imate torej čas, da razmislite, katere so teme, ki jih v družbi potrebujemo, jih vi obvladate in želite deliti z nami. (Obrazce za prijavo dobite v Kadrovski službi)

Poudarili pa bi radi tudi naravo takih internih usposabljanj: udeležijo se jih namreč lahko vsi sodelavci, ki jih razpisane teme zanimajo. V prvi vrsti bodo na usposabljanja vabljeni tisti, ki te vsebine potrebujejo pri svojem delu, v nadaljevanju (glede na prostor v skupini) pa se jih lahko udeležijo tudi ostali, ki so zgolj "željni novega znanja". (Za vse informacije smo vam na voljo v Kadrovski službi).

To je eden izmed prvih korakov k odkrivanju tihega znanja in njegovi pretvorbi v eksplicitno obliko. Sicer pa v Kadrovski službi v prihodnjem letu pripravljamo tudi druge novosti na tem področju.

Ena pomembnejših bodo prav gotovo Poročila o usposabljanju, ki bodo zamenjala poročila o službeni poti, ki smo jih do sedaj pisali tudi, ko smo se udeležili raznih seminarjev, kongresov... Poročila bodo zajemala ključne informacije o usposabljanju, ki jih bomo zbirali v bazi podatkov oz. t.i. "Bazi znanj". S tem bomo pridobili preglednost nad znanji, ki jih imamo v družbi, ter med gradivom, ki ga na takih usposabljanjih dobimo.

Pri tem nam bo v pomoč tudi aplikacija, ki jo pripravljamo s svetovalno hišo, o čemer vam bomo več poročali v eni od prihodnjih števil. ●

Kaj že znamo

V septembru so se notranji presojevalci usposabljali na temo "Notranje presoje po zahtevah standarda sistema ISO 9001: 2000". Po usposabljanju so vsi uspešno opravili tudi preizkus znanja.

Konec septembra so se usposabljanja o telefonski komunikaciji udeležile tajnice, administratorke in referentke. Poslovno komuniciranje so tako nadgradile z osnovami učinkovite komunikacije po telefonu.

V oktobru je g. Vasja Rebec izvedel predavanje na temo "Integriran sistem kakovosti" za sodelavce iz OE Finance.

Dne 16. in 17.10.2002 je ga. Maruška Lenarčič sodelavcem iz proizvodnje predavala na temo "Nalezljive bolezni in proizvodnja".

V času od 21. do 23.10.2002 smo v PC Zlato polje organizirali obnovitveni tečaj o higieni živil in osebni higieni, ki se ga je udeležilo skoraj 50 sodelavcev.

V oktobru in novembru so se predstavniki srednjega managementa iz Skupnih in Štabnih služb udeležili sklopa delavnic na temo "Sodelavcem prijazno in uspešno vodenje", na katerih so se izpopolnjevali na področju komunikacije, obvladovanja sprememb ter obvladovanja konfliktnih situacij in stresa.

Predstavniki Kadrovske službe, Službe za kakovost, Splošne službe in PC Zlato polje smo v začetku novembra organizirali usposabljanje za pridobitev interno priznane II.stopnje izobrazbe za sodelavke iz PC Zlato polje. Enako usposabljanje bo konec novembra v PC Gosad, januarja 2003 pa v PC Nova tovarna.

Več kot 40 sodelavcev se nas je udeležilo usposabljanja na temo "Timsko delo- II.del", kjer smo spoznali elemente kakovostnega timskega dela in sooblikovali smernice za nadaljnja usposabljanja. ●

Vabljeni na seminar!

Dragica Mekiš

V prejšnjem Našem glasu smo napovedali, da bo SVET DELAVCEV organiziral seminar o novostih, ki jih prinaša delovnopravna zakonodaja, oziroma nov ZAKON O DELOVNIH RAZMERJIH.

Državni zbor Republike Slovenije je novi zakon sprejel 24. aprila 2002, veljati bo pričel 1.1.2003. Le devet meseccev po njegovi uveljavitvi pa bodo delodajalci morali uskladiti določbe kolektivnih pogodb in drugih splošnih aktov z določbami novega zakona.

Seminar bo 5. decembra 2002 od 11,30 do 15,30 ure, v sejni sobi DROGE d. d., upravna stavba.

Vljudno ste vabljeni vsi, ki se želite čimbolje seznaniti, kaj nam

prinaša nova delovnopravna zakonodaja. Prijavite se predsednici SD ali članu SD v svoji delovni enoti. Skupaj z njim boste uredili tudi morebitno odsotnost ali nadomeščanje na delovnem mestu.

PROGRAM SEMINARJA:

1. Razlogi za sprejem novega Zakona o delovnih razmerjih
2. Vprašanja, ki so terjala največ razprav med socialnimi partnerji
3. Poglavitne značilnosti novega Zakona o delovnih razmerjih
4. Nov način urejanja pogodbenega delovnega razmerja
5. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi:
 - za določen čas
 - sporazumna razveljavitev
 - redna odpoved in odpovedni razlogi

- izredna odpoved in odpovedni razlogi
- na podlagi sodbe sodišča
- po samem zakonu.

6. Pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja
7. Inšpekcijsko nadzorstvo in kazenske določbe
8. Vloga delavskih predstavništev
9. Uveljavljanje zakona v praksi
10. Vprašanja in razprava o vsebini novega zakona.

Seminar bo izvajal Jure SRHOIJ, univ. dipl. pravnik. Predavatelj je izkušen praktik, ima dvajsetletne izkušnje s področja urejanja delovnih razmerij, vodenja in reševanja delovnopravne problematike. Več let se kot samostojni svetovalec intenzivno ukvarja tudi s problematiko delovnih razmerij. ●

Sindikati

Volitve novih sindikalnih zaupnikov družbe Droge d.d.

Alenka Kubik

Na 21. redni seji Sveta sindikata Droga d.d., ki je bila 23.9.2002, smo imenovali šestčlansko volilno komisijo v sestavi: Soka GREGORVIČ, **predsednica komisije;**

člani: Bojana VIČIČ, Slavka VINCELJ, Lilijana PEČARANI, Klavdijo VIŽINTIN, Valter RADOVAC

Volilna komisija je s 15.11. zaključila postopek evidentiranja predlaganih kandidatov za

sindikalne zaupnike.

Pravila o delovanju in organiziranju sindikata družbe določajo število sindikalnih zaupnikov po programih dejavnosti :

- Kava, čaji - 2 zaupnika
- Mesni program - 2 zaupnika
- Upravna stavba - 2 zaupnika
- Logistika - 1 zaupnik
- PC Sol - 2 zaupnika
- PC Zlato polje - 1 zaupnik

Nove sindikalne zaupnike bomo volili 12.12. 2002, in sicer na sledečih lokacijah:

- Volišče 1 - menza NT

- Volišče 2 - menza NT
- Volišče 3 - PC Sol
- Volišče 4 - PC Zlato polje

Delavsko predstavništvo je pomemben element industrijske demokracije in je v pogojih nove zakonodaje pomembnejše v zadnjih letih novega družbenega sistema kot kdajkoli prej. Pozivam člane, da se v največjem številu udeležite volitev in daste svoj glas. ●

Zakon o delovnih razmerjih - njegove bistvene značilnosti

Alenka Kubik

Pri dolgotrajnem in napornem usklajevanju stališč med socialnimi partnerji in delodajalcem je Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju Zakon) le dočakal luč. Z njim stopamo v novo obdobje enega najbolj občutljivih pravnih področij. Želimo si, da bi nova "delavska ustava" varovala delavčeve pravice in interese delodajalca.

Novi zakon obsega 264 členov in skozi deset poglavij enotno ureja samo individualna delovna razmerja. Kolektivna razmerja pa bodo urejena s posebnim zakonom o kolektivnih pogodbah.

V delu, ki obravnava pogodbo o zaposlitvi, se novi zakon bistveno razlikuje od starega. Tu v določeni meri vzpostavi pogodbeni odnos med delavcem in delodajalcem, a ga ne izpelje v celoti, zlasti ko gre za spreminjanje in prenehanje delovnega razmerja. Novost so tudi določbe, ki urejajo pravice delavcev ob spremembi delodajalca (do sedaj je to urejala SKPgd), predvsem gre tu za določbe o redni in izredni odpovedi pogodbe o zaposlitvi, spremembe odpovednih rokov in odpravnin, ki so vezane na delovno dobo pri konkretnem delodajalcu.

Del Zakona, ki določa pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja, je postal zakonska materija. Določeno je, da delavcu pripadajo dodatki v posebnih delovnih pogojih - nočno delo, nadurno delo, delo ob nedeljah in na dan praznika - dodatek za delovno dobo, regres

za letni dopust in odpravnina ob upokojitvi.

Delovni čas je po novem definiran tako, da je delovni čas, v katerega se všteva čas 30-minutnega odmora in čas opravičenih odsotnosti, ločen od efektivnega delovnega časa, v katerem delavec dela in je osnova za izračun produktivnosti dela.

Delavec ima v koledarskem letu pravico izkoristiti najmanj do štiri tedne (20 dni) letnega dopusta, sedaj 18 dni.

Pripravištvo je po novem zakonu obvezno samo, če je tako določeno s posebnim zakonom ali s kolektivno pogodbo dejavnosti.

Disciplinska odgovornost je z uveljavitvijo dvostranskosti delovnega razmerja dobila drugačen značaj. V novem sistemu so nekdanje hujše kršitve sedaj kršitve pogodbenih obveznosti in imajo lahko za posledico odpoved pogodbe.

Zakon še vedno posebej obravnava nekatere kategorije delavcev, kot so invalidi, mlajši od 18 let, in starejši delavci od 55 let - izenačeno ženske in moški. Zakon pa ne ureja več porodniškega dopusta za nego in varstvo otroka, ker so ta vprašanja urejena v drugi spremljajoči zakonodaji.

Pomembno je ugotoviti, da je sindikat v Zakonu dobil svoje mesto v posebnem poglavju VI. Tu je poudarek na pogojih, ki jih mora delodajalec nuditi sindikatom za opravljanje sindikalnih dejavnosti, predvsem pa omogočiti dostop do podatkov, ki so pomembni in

potrebni za izvajanje sindikalne dejavnosti.

Določbe v poglavju o delovni knjižici urejajo obveznosti delavca in delodajalca - delodajalec je dolžan izročiti delovno knjižico na zahtevo delavca.

Poglavje o inšpekcijskem nadzorstvu, ki je novo, predpisuje možnost mandatnega kaznovanja za določene prekrške oziroma ravna v nasprotju s priznanimi pravicami ali ovira uveljavljanje pravic delavca po tem zakonu.

Zakon ureja razmerja, ki nastanejo med strankama na podlagi pogodbe o zaposlitvi. S tem je opuščena pogodba o delu za opravljanje začasnih in občasnih del, ki jo je poznal ZDR. Posle, ki ne sodijo v organiziran delovni proces delodajalca ali za katere delodajalec nima sistemiziranega delovnega mesta, bo mogoče opraviti na podlagi podjemne pogodbe med naročnikom in podjetnikom po obligacijskem zakoniku.

Poudarila sem samo nekaj novosti, ki jih prinaša Zakon. Po mednarodnem pravu je država dolžna zaščititi šibkejšo stran, zato je pri pogajanjih socialnemu partnerju uspelo doseči, da je delavec dobil sindikat kot zakonitega partnerja v odnosu z delodajalcem. Sindikat ne sme delovati tako, da zmanjšuje učinkovitost poslovanja v podjetju, je pa odgovoren pri uveljavljanju pravic delavcev in tudi do sprememb zakona oziroma pri nastajanju pravne prakse glede na novi zakon. ●

Zelena linija upihnila prvo svečko!

Majda Vlačič

Temelji projekta 'Informacijska pisarna' so bili v Drogi zastavljeni že pred več kot letom dni, lani v oktobru pa smo začeli evidentirati vse klice na brezplačno telefonsko številko 080 1131, ali kot ji v razvitih potrošniških družbah najpogosteje pravijo, zeleno linijo. Brezplačno številko smo najprej začeli navajati na novi embalaži kave, nato pa postopoma na drugih embalažah in raznih objavah nagradnih iger ter ostalih vrstah oglasov. Število klicev se je iz dneva v dan večalo in dnevne beležke o številu in vsebini klicev so potrjevale pravilnost odločitve o uvedbi projekta. Zastavljeni projekt informacijske pisarne je že na začetku predvidel faze razvoja oz. plan aktivnosti. Projekt je Ekonomski svet Droge d.d. uradno potrdil letos julija in s tem zeleni liniji dal zeleno luč za nadaljnje aktivnosti.

V obdobju enega leta (oktober 2001-oktober 2002) je bilo evidentiranih 3026 klicev. Kar 72% vseh klicev je bilo povezanih z nagradno igro SKI POOL, 10% klicev je bilo namenjenih vprašanjem v zvezi z nagradno igro Zlatega polja, 10% se jih je nanašalo na željo po prejemu brošure Potovanje v svet pravih čajev in 2% na prejem gradiva v zvezi z Drogino dejavnostjo. Klicev v zvezi s prejemom raznih pomoči in sponzorstev je bilo 2%, ostalih klicev pa 4%.

V novembru smo nabavili programsko opremo in instalirali aplikacijo pri uporabnikih. Aplikacijo nam je pripravilo podjetje Royal Corporation iz Vipave, ki nas je seznanilo z navodili o delu s programom. Izobraževanja na to temo so se udeležili sodelav-

ci iz informacijske pisarne, pa tudi ostali člani tima, vključeni v projekt informacijske pisarne. S programsko rešitvijo bomo dosegli centralno evidenco vseh klicev, saj bodo v izgradnjo baze potrošnikov vključeni tudi klici potrošnikov, namenjeni tehnologom programov in tehnologom kakovosti, ter klici drugih kontaktnih oseb.

Zadovoljstvo kupcev je neprestan proces primerjave med pričakovanji in njihovim uresničevanjem. Pričakovanja kupcev pa lahko spoznamo tako, da jim pozorno prisluhnemo.

Zelena linija 080 1131 nam to omogoča vsak dan.

"Tretje tisočletje bo tisočletje kupcev", je izjavil Harald R. Preyer, generalni sekretar Evropskega združenja za zadovoljstvo kupcev. V Drogi smo se na to pripravljali že tisočletje pred tem. ●

Kadrovske novice

Zaposlenost v oktobru

V matičnem podjetju je bilo na dan 31.10.2002 zaposlenih 654 delavcev, od tega 307 moških in 347 žensk.

Prihodi delavcev: V oktobru smo sprejeli 6 sodelavcev za določen čas in 2 sodelavca za nedoločen čas.

Odhodi delavcev: Delovno razmerje je v oktobru prenehalo 4 sodelavcem.

Razlogi prenehanja so bili potek delovnega razmerja za določen čas, invalidska upoko-jitev ter prenehanje delovnega razmerja kot presežek.

V Droginih povezanih podjetjih je bilo na dan 31.10.2002 zaposlenih 319 delavcev in sicer:

DROGA d.o.o. BUJE - 29,
DROGA d.o.o. LASAGO - 7,
DROGA d.o.o. SARAJEVO - 20,
DROGA d.o.o. SKOPJE - 21,
DROGA d.o.o. PRIŠTINA - 19,
DROGA d.o.o. BEOGRAD - 10,
DROGA LIVSMEDELAB ŠVEDSKA 9,
SANDRI S.p.A. ITALIJA - 32,
AGRO - IMPEX DROGA
D.O.O.E.L. SKOPJE - 30,
KONZUM D.D. SARAJEVO - 142.

**V NOVEMBRU PRAZNUJEJO
OKROGLE OBLETNICE
10 - letniki**

Miranda MEZGEC iz PC Zlato polje
Davor BUZEČAN iz PC Nova tovarna

20 - letniki

Đino BRAJKO iz PC Nova tovarna

30 - letniki

Danica KRAJNC iz PC Gosad

**NAŠIM SLAVLJENCEM
ČESTITAMO IN NAZDRAVLJAMO
OB DELOVNEM JUBILEJU!**

Jubilejne nagrade se izplačujejo na podlagi 2. točke 44. člena Podjetniške kolektivne pogodbe družbe. ●

Študij - vstopnica v bolj svoboden svet

*Majda Vlačič
Jožko Peterlin*

Želja po osebnem izpopolnjevanju je med mladimi sodelavci nekaj povsem razumljivega. Tudi v našem podjetju se jih je že kar nekaj odločilo za magistrski študij in ga tudi uspešno opravilo. Jožko Peterlin, direktor financ v Dorgi d.d., se je po opravljenem magisteriju odločil še za stopnjo više. Letos, 22. oktobra, je doktoriral in postal doktor ekonomskih znanosti. V pogovoru z njim smo izvedeli nekaj o njegovi študijski poti, o temi doktorata in o motivih, ki so ga vodili k uspešnemu zaključku doktorskega študija, in o bodočih izzivih.

Majda Vlačič

Naš glas : Študij ob delu in družini je naporen. Zakaj si se odločil za doktorski študij ?

Za prijavo na doktorski študij sem se odločil že ob zaključku magistrskega študija, saj gre za logično nadaljevanje. Poleg tega pa je to vstopnica v bolj svoboden svet. Ker neizmerno cenim svobodo, sem moral zato tudi nekaj narediti. Moj prijatelj prof. dr. Leon Repovž je bil tisti, ki me je z zvižajo povabil na magistrski študij. Nekega oktobra me je povabil na kosilo, in ker rad jem, sem bil nekoliko manj pozoren na njegove namene. Uredil mi je izreden vpis, ker so bili vsi roki zamujeni, in naslednji vikend sem bil že v predavalnici. V Drogi tega v začetku nisem povedal, ker takrat razmere niso bile naklonjene takemu početju. V "tajnosti" sem zaključil prvi letnik. Za vpis v drugi letnik pa so zvedeli tudi sodelavci.

V času šolanja sem ugotovil, da so bile Repovževe namere nekoliko širše. Potreboval je sodelavca in morda naslednika na fakulteti. To mi je bilo v izredno čast, hkrati pa velika obveza, da ne bom izneveril njegovega zaupanja. Njegov izpit ni ravno najtežji, sem se ga pa najbolj učil, ker bi me bilo sram, če ne bi znal 100%. Ko sem zaključeval študij, je prišla na dan še druga želja. Pred zagovorom magistrske naloge je bilo nekoliko nujneje napisati učbenik za študente. Tako sva skupaj napisala učbenik, ki je bil na vrsti pred mojim zagovorom. Zato je bilo treba brcati malo bolj. Ko sem zaključil magistrski študij, sva z prof.dr. Repovžem pričela resno delati na VŠM. Sodelavci na šoli in ankete študentov so mi bili v veliko spodbudo za opravljanje tega dela. Najpomembneje pa je, da sem prvič v življenju začutil, da

delam nekaj koristnega za družbo in da mi je to javno priznано. Po zelo zahtevnem/stresnem delu v službi(Drogi) sem potreboval tudi kako sprostitev in predavanje je edina stvar v mojem življenju, pri kateri lahko službo odklopim.

Sledilo je drugo, usodno kosilo, na katerem sem moral samo povedati terminski načrt priprave dispozicije za doktorat. Stvar je postajala resna in Repovž se ni oziral na obveznosti, ki jih imam v Drogi, meni pa se ni uspelo izmuzniti. Običajno na Štajerskem plačuje on, na Obali pa jaz. Ti dve kosili je plačal on, še en dokaz da nobeno kosilo ni zastoj.

Naš glas: Kaj je bila tema doktorske disertacije?

Naslov doktorske disertacije je vpliv zunajbilančnih finančnih instrumentov na denarni tok in vrednost podjetja. Bistvo naloge je v pripoznavanju in ➤

➔ ovrednotenju tistih obveznosti v podjetju, ki niso razvidne v računovodskih izkazih. Podjetje sklepa poslovne dogovore, vsi pa nimajo vseh potrebnih elementov, da bi jih lahko računovodili. Obveznosti podjetja nastanejo s sklenitvijo dogovora, ni pa pomembno, kako to evidentiramo. Govorimo o moralno etičnih vidikih sklepanja poslovnih dogovorov. Če ima podjetje terjatve, ki niso računovodene, jih dolžnik lahko poravnava nekomu tretjemu, tudi brez dokumentov, ki so potrebni pri evidentiranih terjativah. Proučeval sem finančna tveganja in ugotavljal, kako izpostavljenost sredstev in dolgov podjetja tveganjem vplivajo na poslovni izid. V nadaljevanju sem predstavil orodja za upravljanje tveganj, s katerimi znižamo ranljivost podjetja na izpostavljenost tveganjem. Osredotočil sem se na izpeljane finančne instrumente, ki so zelo učinkovita orodja upravljanja, predvsem cenovnih tveganj. Predstavil sem izhodišča za računovodenje teh orodij in na koncu predstavil model poročanja o upravljanju tveganj. Cela naloga je narejena z vidika tipične nefinančne institucije, tj. podjetja. Običajno se s temi orodji največ ukvarjajo banke, so pa zelo koristna za podjetja. Posebej sem se posvetil finančni politiki in usmeritvam podjetja pri upravljanju tveganj in posledično organizaciji finančne funkcije, ki mora te naloge operativno opravljati.

Náš glas: Nam lahko zaupaš motive, ki so te vodili pri izdelavi doktorata?

Pri svojem delu v Drogi sem naletel na veliko problemov, ki so

se mi zdeli tako pomembni, da sem se ustrašil napačne odločitve. Težko je dobiti sogovornika na temo, ki je celo v svetovnem merilu novost. Ameriški in mednarodni računovodski standardi na tem področju so stopili v veljavo lani, že do danes so doživeli veliko popravkov in še več kritike. Tako sem se moral znajti sam, sem pa imel podporo našega direktorja, g. Čačoviča. Leta 95 sem naredil izpit za borznega posrednika na Blagovni borzi Ljubljana. Droga je tam predstavljala enega največjih igralcev, hkrati pa smo tudi zelo učinkovito varovali naše obveznosti v dolarjih. Ko je borza zaključila s poslovanjem, sem moral najti alternativo in odločil sem se za trg OTC. Takrat so pretežno tuje banke ponujale primerne instrumente za Drogo in tako smo začeli. Najprej smo varovali 50% izpostavljenosti, kasneje 70%. Danes imamo v Drogi področje varovanja tveganj določeno tudi v LPN.

Pogodbe je bilo treba evidentirati in pojavil se je strah, da ne bom za.... Najmočnejši motiv je bil strah pred neznanjem. Poleg tega pa je svoboda, ki jo imaš, če stvari poznaš, neizmerno prestižna stvar, ker ti zagotavlja delo in svobodno voljo pri osebnem razvoju. To, da so akademski krogi spoštovali moje delo mi je še posebej godilo. In čez vse to je moj prijatelj Repovž, brez katerega ne bi bilo nič. Naj vam povem, kaj mi je naredil, ko sem nekoliko upočasnil tempo. Ko me je prišel obiskat na morje, je iz avta povlekel rože za ženo in mamo ter suho dimljeno pohorsko

slanino v rdeči papriki za očeta. Vse to je svečano podelil in zaključil. Opozoril sem ga na svojo prisotnost in da je verjetno še kaj pozabil. "Najprej boš moral dati kaj od sebe, če boš hotel kaj dobiti," mi je rekel in zaključil govor. Takega mentorja, ki te spodbuja s slanino, nima vsak doktorant. Seveda me je vzpodbujal tudi neposredno nadrejeni.

Náš glas: Kakšna je bila tvoja izkušnja z mentorji?

Mentorstvo pri doktorski disertaciji je najzahtevnejše in hkrati zelo stresno delo, saj mora mentor zagovarjati kandidata na senatu univerze pred člani, ki teme ne poznajo najbolje, saj so tudi z ostalih fakultet in brez ekonomskega predznanja. Tema pa mora biti na senatu soglasno sprejeta. Imel sem dva mentorja. Prof. dr. Repovž je bil mentor za področje financ, prof. dr. Koletnik pa za področje računovodstva. V komisiji za oceno primernosti teme in v komisiji za zagovor so bili še prof. dr. Ribnikar in prof. dr. Filipič. Vsem sem hvaležen za njihov prispevek. Moja mentorja sta bila veliko več kot samo mentorja, celo prevedla sta mi kaj, če je bilo treba, in v celotnem času sta me opozarjala na novejšo literaturo s tega področja. Včasih sem dobil po pošti kake fotokopije s pripombo o njihovi uporabni vrednosti. Moji strokovni prijatelji so vedeli, v kaj sem se podal, in redno sem dobival namige, pripombe in razmišljanja o obravnavani temi.

Náš glas: Kako si pristopil k delu?

Najtežje je pristopiti k izdelavi dispozicije, saj je od nje odvisno nadaljnje delo, ki ti je vodilo in ➔

◀ hkrati omejitev. Privoščil sem si podaljšane vikende v hotelu Ribno na Bledu, kjer sem imel vse potrebno za delo. Ko zaključiš dispozicijo in ti jo na fakulteti potrdijo, nastopi težaško delo, saj je treba narediti končni izdelek.

Večkrat me je prijelo, da bi nehal. Vendar je bilo to najtežje povedati prof. dr. Repovžu, ki je največ naredil zame. Prijatelji so mi večino časa stali ob strani. Sodelavke Ingrid, Urška in Dijana so me spodbujale še posebno vztrajno. Veliko dela mi je vzelo tehnično urejanje naloge. Še posebno zanimiva pa je bila priprava na zagovor. Kolegi so mi rekli, da se samo doktorant boji, da ne bo naredil, vsi ostali pa že vedo, da je naredil. Kljub temu je to eden težjih trenutkov v procesu doktoriranja. Bal sem se, da ne bi naredil sramote mentorjem in sebi.

Naš glas: Kje si vzela čas?

Časa si ni treba vzeti, organizirati si ga je treba. Razporejanje časa je bistveni element uspeha, ne glede na področje aktivnosti. Zavestno se moraš odločiti, kaj je v določenem času prioriteta. Seveda mi je mnogo lažje, ker sem moški, vse breme družine je na ženi, jaz skrbim predvsem na ekonomski položaj družine. Najtežje je delati zahtevno in stresno delo in hkrati študirati, vsaj zame, ker ne morem odklopiti obveznosti, ki jih imam v Drogi. Moji kolegi na fakultetah so v času pisanja doktorata prosti vseh obveznosti. V ostalih podjetjih, kjer podpirajo izobraževanje, imajo 50 dni študijskega dopusta za doktorski študij. V Drogi je temu namen-

jeno 20 dni, s tem da mi ni uspelo koristiti več kot 14 dni, pa še s temi sem imel včasih težave. Je pa res, da moraš sodelavce voditi z zgledom in ne z navodili. Tako tudi od njih lahko pričakujem, da so na prvem mestu obveznosti v Drogi in da pride šola na vrsto šele takrat, ko je res nujno.

Naš glas: V kakšnem odnosu sta si bila Droga in tvoj doktorat v času študija?

Področje, ki sem ga proučeval v doktorski nalogi je v celoti posvečeno delu ekipe financ v Drogi. Nova spoznanja sem sproti prenašal na sodelavce in v okviru neformalnih izobraževanj smo skupaj implementirali mojo teorijo v prakso. Imam najboljše sodelavce. Brez njihove strokovne podpore v Drogi bi težko razmišljal o nalogi. Veliko dela so opravili brez mene. Jaz sem samo nevidna roka, ki jih boža in tepe hkrati. Droga je zelo izpostavljena spremembi poštene vrednosti dolarja in spremembi stroškov lastništva kave in riža. Finančna struktura Droge je le v manjši meri izpostavljena obrestnemu tveganju, kar lahko uredimo z notranjimi metodami varovanja. Tveganje neizpolnitve nasprotne stranke upravljamo skupaj s trženjem, kar pa gre po moje prepočasi. Naloga kolegija financ je implementacija takšne finančne politike v Drogi, ki bo zagotavljala nemoteno rast podjetja s finančnega vidika in v celoti finančno obvladovala skupino Droga. Prispevati moramo k donosnosti in poslovnim neodvisnosti Droge.

Naš glas: Tvoj jutri in tvoji izzivi?

Najprej bom moral izpolniti

obljube, ki so vezane na doktorat. Jasno je, da mentorjev, ki bodo delali s teboj, ne moreš dobiti zlahka. Tako sem obljubil, da bom dal del sebe za izobraževanje ostalih. Pomagal bom s kakimi predavanji na fakulteti in spravil kakega diplomanta do diplome ali celo do magisterija. Odkar obstaja VŠM, sta bili dve leti diplomati mojih kandidatov izbrani za najboljši. Na Slovenskem inštitutu za revizijo sodelujem pri pripravi podlag za razvoj finančne stroke v Sloveniji. Pritegnil sem tudi nekaj stanovskih kolegov, ki so pripravljeni sodelovati.

V Drogi pa sproti sprejemamo, kar je novega, in pilimo staro. Prepričan sem, da imamo v financah Droge dobro ekipo in da bodo počasi zmogli tudi brez mene, če bi bilo treba. Večina se jih izobražuje, ker se zavedajo, da jim le znanje zagotavlja službo na dolgi rok.

Do jeseni naslednjega leta moram prebrati predvsem kaj za dušo. Pripravil sem si nekaj leposlovja in literaturo s področja psihologije, posebno me zanimajo čustvena inteligenca in psihološki vidiki poslovnega odločanja. Poglobiti moram tudi znanje angleškega jezika. Jeseni pa bom že kaj našel zase, verjetno študij psihologije. Več se bom posvetil družini, prijateljem in sodelavcem v financah Droge, vsi so bili v času mojega študija zapostavljeni in vsi so mi pomagali, ko mi je bilo tesno. Velja jim opravičilo in zahvala hkrati.

Naš glas

V imenu vseh sodelavcev, ti iskreno čestitamo! ●

Mejniki v življenju naših sodelavcev

Tekst in slika
Dragica Mekiš

ANTON in GINO

Bila je sobota. Zlate jesenske barve so umirjale oko in srce. Nad dolino Dragonje je vela tišina, ki je spokojno objemala ljudi in naravo. Potem je v gostišču zadonel tisti zvok, ki daje krila.... Harmonika. In smeh, in ples, in veselje.

Veselo družbano popoldne. Nekomu v čast. Pravzaprav kar dvema osebama. Sodelavci in prijatelji smo se zbrali, da veselo pomagamo obrniti list življenja. Komu in kaj?

Anton Horvatu in Ginu Marsiču, ki odhajata v pokoj.

Zakrožila sta aktivno delovno dobo, Anton 25 let, Gino pa 30 let v Drogi. Bila sta šoferja. Prevozila sta nekdanjo skupno državo Jugoslavijo po dolgem in počez.

Naložiti kamion in gremo - v Makedonijo. V Bosno. V Dalmacijo. Bili so časi. Velika doživetja. Na enem potovanju spoznati niz različnih krajev, ljudi, kultur. In biti povsod lepo sprejeti. To je to. Resda ni bilo konkurence kot je danes, vendar je bila kvaliteta vedno nujna. In bili so Drogini izdelki. Iskani in spoštovani. Enako šoferji, ki so blago pripeljali. Povsod sta imela veliko prijateljev, sta povedala naša dva slavljenca. Kajti tudi odhod v penzijo je slavje. Dočakati. In biti zadovoljen.

Z Antonom Horvatom smo malce več poklepetali.

Gino Marsič je zelo zaposlen, z oljkami. Oljke so njegova velika ljubezen in delo.

V veseli družbi s sodelavci in prijatelji Gino Marsič in Anton Horvat prejemata spominska darila: Oljčni nasad in Piran - slikarja V. Prežljaja

Želimo mu mnogo, mnogo rodni oljnih let. In zdravja in veselja v družini.

Anton Horvat pa vsem vam, bralcem, sporoča, da je bil v Drogi vedno zadovoljen. Bili so časi in dogodki, ko ga je kaj "grizlo", a je vedno gledal naprej. In veselo na delo, pravi, in doda, nekako preprosto ljudski: "Ne vem, ali so bili oni z mano zadovoljni, upam, da so...".

Začel je v ARGU, jeseni 1978.

Sprva je vozil za Reko in Kvarner, delal na Serminu, vozil v Makedonijo, in po vsej nekdanji bivši Jugoslaviji. Delal je tudi v Droginem skladišču v Zagrebu in dočakal leto 1991. Ko ni bilo več kot prej. Voziti so začeli le po Sloveniji, krajše relacije, več strank. Potem zdravstveni problemi. In dovolj delovne dobe za upokojitev. In naprej? Anton ima ženo, dva sina, vnučko Gajo, še en vnuček je na poti! ➔

Svojemu članu Antonu Horvatu je OSO - sindikat v DROGI ob odhodu v penzijo podaril uro, ki jo z veseljem pokaže

◀ Zadovoljen sem in srečen, je dejal, vsem sodelavcem in DROGI želi mnogo dobrega in lepega. Mi pa vse najlepše želimo tebi, Anton! Srečno!

DANICA, MAGDA IN ZDENKA

Rožice, tortice, druge dobrote, še najbolj pa pristrčne želje za prihodnjih petdeset let!

Takšne so naše želje trem zlatim jubulantkam, za SREČNO popotnico pa še tale pesmica:

Prispele ste do prekrasnega jubileja, polovice stoletja. Prispele tudi do spoznanja, kaj življenje je...

Nekateri mu pravijo velika, grenka kaplja z drobnimi sladkimi okusi...

Obvladovanje različnih okusov pa je življenjska modrost in tako, vse vrti se v večnem krogu novih in novih spoznanj...

A vsaka življenjska doba je po svojih okusih nespremenljiva, enkratna, neponovljiva..

in vsak ime le eno, svojo dobo.

Magda Palčič, PC NT, mesni program

Zdenka Hribar, PC NT, priprava dela

Danica Zudič (brez uniforme), Štabne službe-splošna služba

Vse najboljše vam iskreno voščimo in še na mnoga, mnoga leta, ki naj bodo s sladkostmi prežeta.

Sodelavci

Čestitkam se pridružuje tudi Uredniški odbor Naš glas ●

ALEKSANDRA - LIDIJA VUJMILOVIČ se je prejšnji mesec veselo poslovila od sodelavcev v PC NT - mesni program in odšla v pokoj. Mladostna

in vesela je dejala, da začneja novo življenje, v katerem bo končno našla čas tudi zase. In upajmo, da tudi za vse nas. Naj nas obišče in se z nami še naprej

druži, naj bo zdrava in zadovoljna še mnoga leta, ji kličejo sodelavci. ●

Danica Krajnc

Danica Krajnc

MARIJA LASIČ se je srečala z delom v DROGI, v takratnem obratu Središče ob Dravi, že leta 1980, ko ji je bila dodeljena štipendija za šolanje na Srednji živilski šoli v Mariboru. Takrat je tudi opravljala prakso v času šolskih počitnic, leta 1984 pa pričela s pripravištvom in delala kot živilski tehnik. Vseskozi je bila pridna in je skrbno opravljala svoje delo. Potem je spoznala, da si lahko pridobi višješolsko izo-

brazbo, saj so v Mariboru na Živilski šoli odprli Višjo strokovno šolo. Ko se je odločila za študij, si ni mogla zamisliti, kako naporno bo ob delu še študirati, redno opravljati izpite, saj jo je z Drogo vezala pogodba o šolanju. Brez podpore Droge ne bi šlo, ker je šolanje zelo drago. Študij je v glavnem potekal ob petkih in sobotah, včasih pa tudi med tednom, ko je bilo potrebno takoj po delu v Maribor in biti aktiven na predavanjih do poznih večernih ur.

Bilo je naporno, mi je ➔

← priznala. Sedaj je vesela, da je vse za njo...

Vse to je trajalo polni dve leti. Le s pridnostjo je lahko delala vse izpite sproti in 28. 10. 2002 zaključila šolanje ter si pridobila naziv inženirka živilstva.

Ko je zaključila, smo bili vsi veseli, da sta leti napornega študija za njo in da se bo lahko še bolj posvetila delu, sebi in tudi sinu, ki je zakorakal v srednjo šolo. Bil ji je v veliko oporo pri študiju.

“Našemu Marinču” želimo še

veliko uspeha pri delu in da bi ji bilo, če si bo to zaželela, omogočeno nadaljevanje študija! ●

Drogini košarkarji uspešno predstavljajo Barcaffe v Istri

Manuela Ferencič Meden

Košarkarska ekipa BARCAFFE PORTOROŽ ni povezana z Drogo samo zaradi blagovne znamke Barcaffe, po kateri je dobila ime. V njej se “skrivajo” tudi štirje drogovci, ki si želijo na stara leta ne samo razmigati svoje kosti na kakšni večerni rekreaciji, ampak tudi tekrovati. Poleg Aleša Nussdorferja, Emila Lovriča, Matjaža Hrabarja in seveda gonilne sile Marjana Fišerja so člani ekipe še Žarko Ždralič, Bojan Šturm, Stane Vrčkovnik, Iztok Trček, Valter Kante, Bruno Koterle, Stojan Kozlovič in Valter Mask.

Že drugo leto sodelujejo v Istrski ligi veteranov, ki je namenjena igralcem nad 35 let. V ligi poleg ekipe Barcaffe Portorož nastopajo hrvaške veteranske ekipe Glas Istre, Ina, Istraplastika, Zlatni otok, Pula 1981, Buzet, Rovinj, Stoja, Opatija in Novi list.

Naši fantje so v ligi seveda med najboljšimi ekipami. Lani so dosegli tretje mesto, v sezoni 2002/2003, ki se je šele dobro začela, pa so odigrali že dve tekmi in obe zmagali, tako da so trenutno vodilni na lestvici.

Ekipo Rovinja so premagali z rezultatom 77:63, ekipo Stoja iz Pule pa z rezultatom 90:66. V tej tekmi sta se še posebej izkazala Marjan Fišer, ki je zadel kar 6 trojk in dosegel 18 točk ter Aleš Nussdorfer z 12 točkami.

Poleg rednih prvenstvenih tekem košarkarji igrajo tudi prijateljske tekme - z ekipo Pivovarne Laško, z veterani Tolmina, v kratkem pa načrtujejo dvoboj s predstavniki našega poslovnega partnerja Sodexo.

Največji čar igranja tekem pa

je ta, da Drogovci odlično združujejo prijetno s koristnim. V ostalih ekipah srečujejo poslovne partnerje in marsikatera poslovna vez se je začela prav na košarkarskem igrišču. ●

Argeta spet na TV-ekranih

Prišel se je drugi del oglaševalske akcije "Argeta, dobra stran kruha", s katero želimo poudariti celotno paleto okusov paštet. V prilagojenem TV-spotu se vrste kruha podaljšajo, poleg tega je vrst kruha več in vsaka čaka na svoj okus paštete. Oglaševali bomo na televiziji, v tiskanih medijih in na radiu. Sočasno bodo na prodajnih mestih potekale akcije pospeševanja prodaje.

(JK)

Okusi so različni

DROGA

Med različnimi vrstami izberite tisto, za katero mislite, da je najbolj po vašem okusu - in uživajte! Argeta pa ni samo ena, ampak jih je pet, zato predlagamo, da poizkusite kar vse.

ARGETA

Dobra stran kruha

DROGA d.d. - tiskarstva z. r. l. DPO 1000, odmorjevo 10000, www.droga.si PUBLICIS-TEUBOLD PA

28

V Drogi Portorož ostajamo s slovenskimi smučarkami tudi v sezoni 2002/2003

Konec oktobra smo podaljšali pogodbo o generalnem sponzorstvu ženske alpske smučarske reprezentance s SLO ALPINE SKI POOL-om. Še naprej sponzoriramo tudi Tino Maze, ki je v letošnji smučarski sezoni že dosegla prvo zmago in tako slovenskemu alpskemu smučanju prinesla 24. zmago v svetovnem pokalu med dekleti in 45. skupno. Sveže informacije o uspehih naših smučarjev si lahko preberete na spletni strani www.slovenija-ski.net.

(JK)

Novoletno srečanje sponzorjev in medijev ŠKL

10. decembra bo v športni dvorani bežigradske gimnazije potekal tradicionalni prednovoletni košarkarski turnir sponzorjev, medijev in ravnateljev šol, ki sodelujejo s Šolsko košarkarsko ligo. Tekmo bodo popestrili plesno navijaške skupine in drugi. Droga bo kot generalni pokrovitelj poskrbela za pogostitev in obdaritev prisotnih z izdelki. Inserte s srečanja bodo v soboto 14. decembra ob 11. uri predvajali v redni tedenski oddaji ŠKL.

(JK)

Sporočilo uprave

15. novembra smo podpisali pogodbo o nakupu 51-odstotnega poslovnega deleža podjetja VIVO d.o.o Vinica, s katerim uspešno sodelujemo že tri leta. Osnovna dejavnost podjetja VIVO je priprava in postrežba jedi izven matične hiše ali catering. Z nakupom, za katerega smo se odločili na podlagi Poslovnega načrta 2003-2007, bo Droga razširila svojo dejavnost na področje cateringa in kulinarike in tako svojim izdelkom dodala vrednost. Poslovni načrt bo javnosti predstavljen v drugi polovici januarja.

Uprava družbe

Certifikat vodenja kakovosti JAN - SPIDER, d.o.o., Pitomača, Hrvaška

Odzvali smo se prijaznemu povabilu našega dobavitelja zelišč iz Hrvatske na svečano promocijo certifikata ISO 9001:2000 in bili prijetno presenečeni.

"JAN - SPIDER", d. o. o., Pitomača iz Hrvaške je podjetje za pridelavo, odkup in predelavo zelišč, s katerim sodelujemo že od njegovega nastanka v letu 1990.

Zdravilna zelišča pridelujejo v kooperaciji s kmeti z obširnega področja Pitomače, prav tako pa tu preko odkupnih postaj odkupujejo zelišča oz. manjkajoča uvažajo. Sušenje in predelavo imajo nadzorovano, izpeljano tudi sledljivost, kar vodi v visoko kakovost njihovih izdelkov, ki se nam potrjuje ob vsaki njihovi

dobavi. Letno pridelajo okrog 1000 ton različnih zdravilnih zelišč, od katerih tretjina odpade na kamilico.

Najpomembnejše pa je, da so svojo strokovno naravnost in razumevanje kakovosti prenesli na vse zaposlene (30) in tudi na kooperante.

Prav zato lahko verjamemo v uresničevanje njihove vizije razvoja, ki med drugim vključuje kot nadgradnjo sistema vodenja kakovosti med drugim vključuje tudi vzpostavitev dobre proizvodne prakse in pridobitev ustreznega GMP-certifikata.

Čeprav so trenutno naš manjši dobavitelj, imajo zaradi naštetega vse možnosti, da postanejo naš partnerski dobavitelj za segment zdravilnih čajev.

Ob pridobitvi certifikata jim

iskreno čestitamo in želimo veliko nadaljnjih uspehov.

(ML)

Barcaffe na tekmovanju barmanov

V okviru gostinsko turističnega zbora v Čateških Toplicah se je Droga d. d. predstavila v šotoru, ki je namenjen proizvajalcem. Glavnina dogajanja na stojnici Barcaffe je bila predstavitev kave Barcaffe Bar Prestige. To posebno kavno mešanico, ki jo sestavljajo samo izbrana zrna iz najkakovostnejših vrsta kav arabik, smo pripravili za najbolj zahtevne in petične gostince.

Mladi barmani so nam pokazali večine mešanja pijač v prostem slogu. In glavna sestavina kokteillov, ki so nastajali pod njihovimi spretnimi rokami,

je bila seveda kava Barcaffe Bar Prestige. S svojimi nastopi so navdušili udeležencev, zato se je kar nekaj prostovoljcev tudi samih poskusilo v metanju steklenic in ledenih kock. Pridih

latinskega pa so dodale plesalke plesne skupine Urška, ki so navdušile s svojim plesom.

(BP)

Pomembno srečanje v Čateških Toplicah

Gostinsko - turistični zbor je dogodek, kjer se z roko v roki srečamo gostinci in proizvajalci, ki svoje izdelke in storitve ponujamo njihovim hišam. V Drogi že precej let gostinskemu segmentu posvečamo veliko pozornost, zato smo se letos odločili, da svoje sodelovanje podkrepimo še s sponzoriranjem nekaterih tekmovanj, v katerih se gostinci pomerijo med seboj. Pri pripravi dietnega menija smo sodelovali z izdelki iz blagovne znamke ZLATO POLJE, ki zaokroža ponudbo različnih kaš, riža, polente in kus - kusa, ki jih lahko lepo umestimo v jedilnike zdrave prehrane. Tu je treba še posebej poudariti pozitivne učinke, ki jih imajo kaše na naše

telo. Pri pripravi jedi v kotličku smo sodelovali s široko paleto začimb blagovne znamke MAESTRO. Prav tako bosta zgoraj omenjeni blagovni znamki prisotni pri pripravi in postrežbi menija. S svojim paradnim kon-

jem, kavo BARCAFFE, pa smo se vključili v barmansko tekmovanje, kjer je bil v obvezni del programa vključen tudi kavni kokteil.

(BP)

V PC GOSAD pravimo: "Kakovostni smo, kadar se k nam vračajo kupci, ne pa izdelki!"

Ker vemo, da nič na tem svetu ni tako dobro, da ne bi moglo biti še malce boljše, smo pripravili natečaj za zbiranje koristnih predlogov s področja kakovosti. Izžrebani avtor koristnega predloga iz PC Gosad si bo lahko kuhal kavo v lastnem kavomatu. Akcija je že v polnem teku, o rezultatih pa vam bo telegraf seveda poročal.

(PF)

MOJI PREDLOGI ZA NAŠO KAKOVOST

do 14. decembra v PC Gosad zbiramo koristne predloge na temo

KAKOVOST

- ✓ določa nekaj nagravimo boljše kot včeraj
- ✓ zamislimo si način, kako preprečiti napako, če preden se zgodi
- ✓ opazimo in odpravimo pomanjkljivosti, ki je ja spragledal nekdo drug
- ✓ sprejemamo delovni postopek tako, da bodo sodelavci za nami imeli manj težav

Kakovostni smo, ko se k nam vračajo kupci, ne pa izdelki!

Med vsemi predlogi iz PC GOSAD bomo izžrebali nagrado

☺ Avtomat za kuhanje kave ☺

Okrepljeni marketing

Drogina služba za odnose z javnostmi je z 11. novembrom dobila vodjo, go. Vesno Šuber. Ga. Šuber prihaja iz Sociusa d.d., kjer je bila pomočnica glavnega direktorja. Kot je dejala, je po osmih letih in pol dela v Sociusu napočil čas za spremembo, Droga d.d. pa se ji zdi pravšnji poklicni izziv.

(MV)

Učenec modrosti mora imeti veliko in pogumno srce. Breme je težko in potovanje dolgo. (Konfucij)

Prav zato si zasluži posebno pohvalo vsak, ki mu ob službi uspe dokončati šolo, študij ali še kaj več. Ta "nekaj več" je uspel našemu sodelavcu Petru Metliki, ki je v oktobru uspešno zagovarjal magistrsko nalogo na Fakulteti za farmacijo in s tem zaključil obdobje svojega prostovoljnega šolanja, kot se je sam izrazil.

Po opravljenih predavanjih in izpitih, ki jih je zahteval magistrski študij, je praktični del oz. magistrsko nalogo z naslovom "Študij priprave suhega ekstrakta gloga z vakuumskim sušilnikom z nadzorovanim ogrevanjem in hlajenjem" pripravil v PC Zlato polje na oddelku ekstrakcije.

Peter je tako postal "dvojni" magister, saj je z zaključenim univerzitetnim študijem farmacije že pridobil naziv magister farmacije. Telega uspeha se veselimo skupaj z njim in mu čestitamo!

(MFM)

51. svetovno tekmovanje barmanov

Letos je od 9. do 14. oktobra na Bledu potekalo 51. svetovno tekmovanje barmanov, na katerem so se zbrali barmani iz 45 držav. Predsednik združenja je povedal, da so se zbrali, da se med seboj pomerijo, dogovorijo o bodočih programih in izmenjajo ne le profesionalne izkušnje tudi človeške. Poudaril je, kako

zelo pomembna so taka srečanja, ki potekajo v prijateljskem vzdušju, brez političnih, verskih ali rasnih ločevanj.

Droga d.d. je bila s kavo Barcaffè Prestige in čaji 1001 cvet glavni pokrovitelj prireditve; v Hotelu Golf, kjer je bil center dogajanja-tekmovanja, sta bila v ponudbi le Drogina kava in čaj.

(MV)

Okno v svet

Letos sem praznovala petdeset let in do letos sem delala v pisarni z lepim razgledom skozi veliko okno - okno v svet; saj ne, da sem neprestano gledala skozenj, toda v teh letih postane pomembno, da so neke stvari pač na svojem običajnem mestu in da so te in ne druge.

Pa pride moj šef, ki še ni star petdeset let in si zaželi "moje"

pisarne, da bi tudi on dočakal svojih petdeset ob pogledu skozi veliko okno v svet. Zato sem se danes preselila v pisarno, ki ima okno, a ne lepega razgleda. Pa kaj morem! Začnem znova, novih petdeset let in če jih doživim, se vam oglasim in povem, kako izgleda prilagajanje.

Pa brez zamere, moj šef!
Ljudmila Jakl, Gosad

Vprašanje za novembrsko številko

Kako je z zavarovanjem lastnih osebnih vozil in oseb v primeru službenih poti?

- a. *Materialna in nematerialna odgovornost v primeru prometne nesreče, če:*
- *prometno nezgodo povzročimo sami,*
 - *prometna nezgoda posledica slabih vremenskih razmer, naleta divjadi oz. ni drugega udeleženca v nezgodi,*
 - *prometno nezgodo povzroči neka tretja oseba (soudeleženec).*
- b. *Kasko zavarovanje - obseg*
- c. *Pravica do uporabe nadomestnega vozila*
- d. *Nezgodna zavarovanja oziroma zavarovalno kritje za nematerialno škodo (telesne poškodbe) v primeru prometne nezgode*

Odgovor so nam pripravili pri RUBI-CON-SM d.o.o.; Rubicon-SM, zavarovalno posredniška družba, je pogodbeni partner naročnika Droga, živilska industrija d.d., in sodeluje pri upravljanju zavarovalnih poslov, s ciljem učinkovite zaščite poslovnega premoženja, oseb in premoženjskih interesov. Odgovor se glasi takole.

Avtomobil danes ni le sredstvo za premagovanje najrazličnejših razdalj, temveč običajno tudi velika vrednost, ki lahko predstavlja pomembno postavko družinskega proračuna.

Vožnja avtomobila je povezana s številnimi nevarnostmi, tako materialnimi, kot tudi življenjskimi. Ker je treba biti pripravljen na vse možne situacije na cesti in parkirišču, so zelo pomembna zavarovanja, ki jih lahko na kratko imenujemo "avtomobilska zavarovanja".

Avtomobilska zavarovanja:

A. Zavarovanje avtomobilske odgovornosti - AO (obvezno zavarovanje)

Osnovni namen tovrstnega zavarovanja je pokritje odgovornosti povzročitelja prometne nezgode nasproti oškodovancu (tretjim osebam v prometu), tako za materialno, kakor za nematerialno škodo.

To zavarovanje mora skleniti lastnik vsakega vozila in je zakonsko obligatorno!

Zavarovanje avtomobilske odgovornosti omogoča oškodovancu uveljavljanje primerne odškodnine neposredno od zavarovalnice povzročitelja, medtem ko povzročitelja ta "obveza" materialno ne ogrozi.

S tem zavarovanjem zavarovalnica povrne tako premoženjsko kakor nepremoženjsko škodo, ki je posledica prometne nezgode. Višina odškodnine se določa na osnovi odškodninskega prava.

Vozniki motornih vozil s slovenskimi registrskimi tablicami morajo za potovanje v tujino imeti veljavno mednarodno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, ki ga izkazujejo z zeleno karto.

Zelena karta ima veljavnost v državah, članicah sistema zelene karte (dežele podpisnice londonskega sporazuma). Slovenske zavarovalnice izdajo zeleno karto na podlagi sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti - AO. V Sloveniji opravlja naloge nacionalnega biroja zelene karte "Slovensko zavarovalno združenje".

Zaradi utrujenosti, trenutka

nepazljivosti ali zaradi slabih voznih pogojev se lahko vsakemu vozniku zgodi, da povzroči prometno nesrečo, v kateri se poškoduje tudi sam.

Zato je smiselno in zelo priporočljivo, da se ob sklenitvi obveznega zavarovanja odgovornosti, sklene tudi zavarovanje imetnika oziroma voznika za škodo zaradi telesnih poškodb - **AO plus**.

V okviru zavarovanja avtomobilske odgovornosti to tveganje namreč ni zavarovano. Zavarovanje **AO plus** povrne pravno priznano škodo, ki jo zaradi telesnih poškodb utrpel voznik vozila, ko je za nezgodo odgovoren sam. Če se voznik smrtno ponesreči, zavarovalnica izplača odškodnino svojcem.

B. Zavarovalno jamstvo za povzročeno materialno škodo (na lastnem vozilu) ali zavarovanje avtomobilskega kaska

Zavarovanje avtomobilskega kaska obsega zavarovalno kritje za večino materialnih škod, povzročenih na vozilu med vožnjo, v mirovanju ali na parkirišču.

Pomembno !

Za uveljavljanje kasko zavarovanja je zelo priporočljivo (v določenih primerih, kot je kraja vozila celo zahtevano s strani zavarovalnice), da se ob nesreči pokliče policijo, ki na mestu nezgode naredi uraden zapisnik !

a. Polno kasko zavarovanje krije materialno škodo na vozilu. Zavaruje se lahko vse vrste motornih, priključnih, delovnih ➔

Jadran Rusjan

◀ vozil in njihovih sestavnih delov. Ob dodatnem dogovoru se lahko zavaruje tudi dodatna oprema vozila, prtljaga in druga oprema v vozilu.

Polno kasko zavarovanje krije škode, ki nastanejo na vozilu zaradi:

- prometne nezgode
- naravnih nesreč (toča, udar strele, vihar, poplava)
- padcev ali udarcev predmetov na vozilo
- demonstracij in manifestacij
- eksplozije

- požara
- zunanjega toplotnega ali kemičnega delovanja
- zlonamernih ali objestnih dejanj tretjih oseb

To zavarovanje krije tudi stroške vleke ali prevoza vozila ter čiščenje ostankov uničenega vozila, ki nastanejo ob zavarovalnim primeru.

Polno kasko zavarovanje se lahko uveljavlja tudi v primerih, ko se npr. oškodovanec z nasprotnim udeležencem ne

more uskladiti glede okoliščin prometne nezgode ali pa je v nesreči udeležen tuj državljan in se reševanje odškodninskih zahtevkov znatno podaljša.

b. Delno kasko zavarovanje

S tem zavarovanjem zavarujemo vozilo pred posameznimi vsakodnevnimi tveganji.

Z delnim kasko zavarovanjem se lahko zavaruje vozilo za primer:

- škode zaradi kraje vozila ali delov vozila,
- škode zaradi kakršnegakoli razbitja standardno vgrajenih stekel,
- škode, ki nastane na parkirnem prostoru,
- škode, ki nastane zaradi naleta divjadi in domačih živali.

Vsaka zavarovalnica ponuja različne kombinacije zavarovanja delnega kaska, ki ga lahko sklenemo za vsako nevarnost posebej ali za več kombinacij hkrati.

Pomembno je navesti, da se ob primeru škode iz delnega kaska ne spremeni vsebina polnega kasko zavarovanja (npr. boniteta voznika ostane nespremenjena).

Nadomestno vozilo:

Zavarovalnica Triglav v okviru zavarovanja polnega kasko zavarovanja vsakemu zavarovancu podari kombinacijo delnega kaska (kombinacija D), pri čemer zavarovalnica krije stroške nadomestnega vozila, za čas, ko je zavarovančevo vozilo v popravilu. Čas popravila pa določi zavarovalnica na podlagi tovarniških normativov. Stroški, ki jih prizna zavarovalnica, zajemajo stroške najemnega dne in ➔

← kilometrino za največ 100 prevoženih kilometrov na dan. Zavarovalnica povrne stroške na podlagi računa izposojevalca vozil.

Primer: Oškodovanec ob prijavi škode v svoji zavarovalnici naroči, da potrebuje nadomestno vozilo (kombinacija I) za čas popravila in le-tega mu nato na stroške zavarovalnice posredujejo v avtomehanični delavnici. V zavarovalnici le naredijo kopijo police kasko zavarovanja.

Pomembno !

Kot dodatno možnost zavarovanja za tista osebna vozila delavcev, ki se redno uporabljajo za službena potovanja, naj omenimo možnost kasko zavarovanja, ki ga za delavce teh vozil lahko sklene tudi podjetje kot sklenitelj zavarovanja, medtem ko so "upravičenci" do odškodnine vozniki teh zavarovanih vozil.

Za to zavarovanje veljajo ista pravila in pogoji kot za zavarovanje "običajnega" kasko zavarovanja, pri čemer podjetje računovodsko utemelji plačilo teh zavarovanj kot boniteto voznikom, katerim podjetje zavaruje vozila.

C. Zavarovanje avtomobilske asistenc

To je nova oblika zavarovanja, ki ga kot dodatno zavarovanje ponujajo različne zavarovalnice pod različnimi imeni.

To zavarovanje ponuja Zavarovalnica Triglav in ga je mogoče skleniti skupaj z zavarovanjem avtomobilske odgovornosti ali z zavarovanjem avtomobilskega kasko zavarovanja. To zavarovanje nudi asistenco

oziroma kritje stroškov v primeru, ko se vozilo pokvari, uniči, izgine, če zmanjka goriva ali nastopijo težave z avtomobilskimi ključi, ipd., zaradi česar je vozilo nevozno ali neprimerno za varno vožnjo (Avtomobilska asistenca deluje na principu kot organizacija AMZS).

D. Zavarovalno kritje za nematerialno škodo (telesne poškodbe)

"Nezgodno zavarovanje oseb", ki potujejo po službeni dolžnosti (potujejo po nalogu delodajalca / sklenitelja zavarovanja). Tovrstno zavarovanje je mogoče skleniti neodvisno od kolektivnega zavarovanja oseb, kjer so v zavarovanje vključeni praviloma vsi zaposleni. Drugi način zavarovanja predstavlja sklenitev zavarovalne pogodbe, ki vključuje poimenski seznam zaposlenih na osnovi pristopne izjave. Poleg tega je pomembno vedeti, da so osebe, ki so nezgodno zavarovane na službeni poti (po potnih nalogih), lahko vzporedno zavarovane tudi na podlagi sklenjenega kolektivnega nezgodnega zavarovanja (zavarovanji se med seboj ne izključujeta).

Nezgodno zavarovanje lahko vključuje zavarovalno jamstvo za:

1. nezgodno smrt,
2. nezgodno invalidnost,
3. naravno smrt - zaradi bolezni
4. nadomestilo za bolnišnični dan,
5. dnevno odškodnino za bolniško odsotnost z dela

(do največ 200 dni),
6. stroške zdravljenja - v primeru prometne nesreče

Na koncu bi želeli omeniti še nekatere dolžnosti zavarovanca do zavarovalnice. Zavarovanec je dolžan:

- obvestiti zavarovalnico o zavarovalnem primeru najpozneje v 3 dneh,
- posredovati izčrpne in resnične podatke o poteku nezgode in njenih okoliščinah,
- obvestiti zavarovalnico o uvedbi sodnih in upravnih postopkov proti zavarovancu oziroma osebi, za katero zavarovanec odgovarja, ipd. ●

*Umrli je naš
priljubljeni sodelavec
Miroslav Lovrečič.*

*Delavke in delavci iz PC
Zlato polje, kateri smo
Mirka poznali, izrekamo
njegovim svojcem in
prijateljem iskreno sožalje,
sožalje za človeka, ki je bil
res človek in nas je njegova
smrt neizmerno prizadela.*

Doživeti Belo Krajino in topli dotik tradicije

***Tekst in slika
Dragica Mekiš***

Spoštovani sodelavci in bralci Našega glasu, tokrat vam ne bo treba popotovati kam daleč, ne v Berlin ne v Avstralijo, pač pa vas bomo popeljali na jug naše dežele, v prelesto Belo krajino.

Kot v dobrih starih časih se nas je na izlet odpravilo precejšnje število. Vesela družina drogovcev.

Za uvod v naše popotovanje smo najprej obiskali Novo mesto, kjer smo si ogledali osrednji trg in poslušali zanimivosti o nastanku mesta, ki šteje že preko 1000 let.

Potem pa pod Gorjanci proti Beli krajini. Nemo smo zrli v

gorske planote, medtem ko nam je mladi vodič Sebastijan prebiral Povesti o Gorjancih. Se še spominjate kdo jih je napisal? Janez Trdina, slovenski pisatelj.

V DRAŠIČIH smo obiskali vinogradnika, ki nas je sprejel izredno prijazno in gostoljubno. Kostelec mu je ime. Pokušali smo njegova vina, poslušali duhovite zgodbe in uživali ob sočnih jabolčnih krhljih in enkratno dobrih belokranjskih pogačicah.

Adlešiči so bili naša naslednja postaja. Morebiti ste tam že bili, ali pa slišali za ohranjanje domačih obrti, o negovanju preteklosti... Pri družini Cvitkovič boste o izdelavi domačega lanenega platna zvedeli vse!

Ko lan poleti dozori, ga po-

pulijo in povežejo v snopiče. Osmukano laneno seme še danes uporabljajo kot zdravilo pri ljudeh in živini. Iz semena se izdeluje tudi laneno olje, firnež.

Lanene bilke, osmukane od semena, razgrnejo na pokošenem travniku, kjer so izpostavljene dežju, rosi in soncu. Po treh tednih bilke nekako strohnijo tako, da se leseni del z lahkoto loči od vlakna. Potlej lan tolčejo. Nekoč se je pesem "tukačev" slišala daleč naokoli... do noči in še dlje.

Trenje lanu je naslednja operacija. Nato mikanje lanu. Sledi predenje, beljenje, navijanje preje v klopke in tkanje. ➔

Za Gorjanci se pred nami kot dlan odpre Bela krajina. Lično obdelana polja, vinogradi. In slovenska posebnost. Zidanice. Kot gobe po dežju, nanizane med vinogradi. Kotički za žive duše, za premor, za beg iz današnjega vsakdana, ki duši ni prijazen.

Sprehodili smo se po starodavnem mestecu Metliki in obiskali gasilski muzej. Ste vedeli, da je prvo gasilsko društvo na Slovenskem nastalo prav v Metliki leta 1908?

ljudski običaj, v katerem se prepletata natančnost in ustvarjalnost. Mladenka nam je prijazno opisala postopek kako narediti lepo pisanico (posnetek na sosednji strani).

Ravno tam, v Adlešičih, smo obiskali tudi čebelarja, gospoda Staneta Adlešiča. Prijazno nam je pripovedoval, kako se ravna s čebelami, da je lahko na mizi enkratno živilo - med. Potem pa, povabilo v hišo. Meden kruh, več vrst medenega peciva, med in medeno žganje. Tako smo se sladkali, da je bilo veselje. Vsi. Verjetno tudi tisti, ki doma niti slučajno ne bi jedel medu. Morebiti pa bo že kdo odslej za zajtrk namazal med na črni kruh... Kar tako. Za zdravje, reci-mo.

Dan se je hitro prevešal v večer, ko smo obiskali še Krajinski park LAHINJA. Naravne lepote in mlin na Kolpi, ki še vedno melje žitarice. In lahko smo kupili domačo moko.

Veliko lepega smo doživeli. Še veliko lepega nismo utegnili ➔

◀ Gospa Cvitkovič še vedno tke lan, okoli tri ure dnevno. V tem času stke en dolžinski meter lanenega platna. Kupite ga lahko po 4.000 SIT meter.

Zgolj s tem se ne da preživeti, nam je povedala. Vesela pa je, da se tkanja lanu rada poprime njihova nevesta. V svoji hiši nam ponosno pokažejo razstavljene mnoge umetnije, oblačila, posteljnino, prte, brisače ...

Nekoč je bilo drugače. Nepozabni so bili zimski večeri

na preji. Dekleta in žene so se zbrale v večji hiši in v prijetni družbi predle, pletle, kvačkale, vezle. Na prejo so prihajali tudi fantje, ki so predicam krajšali čas z različnimi igrami, pripovedovanjem šal in tudi nagajanjem pri delu. Nikoli pa nista manjkala lepo domačega petje in ples, ki so ga spremljali z ustno harmoniko ali tamburicami.

Velikonočni pirhi imajo v Beli Krajini svoje ime. Pisanice. Tudi izdelava lepe pisanice pomeni

Naša druženja in popotovanja

◀ spoznati, so nam povedali prijazni gostitelji. Še kdaj nasvidenje, smo jim hvaležno dejali. Brez njih bi sodobni čas še bolj neizprosno brisal večstoletno kulturno dediščino in vse, kar je ljudi družilo, kar jih je veselilo.

Na spodnji sliki pa smo mi.

Vesela družina drogovcev. "Gasilka" je nastala ob Krajinskem parku Lahinja. V ozadju cerkvica, posvečena ne enemu, pač pa vsem svetnikom.

Polni lepih vtisov o preteklosti smo se napotili nasproti - sedanjosti. V Črnomelj. V disco klub. Glasbena skupina Tramontana, polna Mediterana, nas je veselo pospremila v novi dan. V nove delovne uspehe. Kajti znamo se veseliti in znamo delati. Oboje se kvalitetno prepleta. Smo ljudje in smo delavci. In tako je prav. ●

Pisuni v objemu temačnih sil

Sonja Požar

Slike Jadran Rusjan

Kot veste, si pisuni vsako leto privoščimo enodnevni oddih. Običajno ga izkoristimo za proučevanje kakšne kulturne znamenitosti ter tako družimo prijetno s koristnim. Letos pa smo sklenili poseči v mračno pradavnino, ko so na naših tleh nastajale podzemne jame in druga čudesa. Ker so naši predniki okrog podzemlja stkali nešteto bajk o vilah, škrtatih in čarovnicah, se nam je zdelo primerno mimogrede zajadrti tudi v mitološke vode - ne prav daleč od obale, kajti na voljo smo imeli le en dan.

Pisunki Majda in Manuela sta imeli nalogo, da najdeta primeren

kraj in sta se pri tem izkazali, da se bolj ne bi mogli: za učilnico pisunske šole v naravi sta izbrali območje Cerkniškega jezera, kjer ne manjka ne podzemnih čudes ne bajk o skrivnostnih bitjih. Tako smo pisuni nekega sobotnega jutra krenili na pot, ne vedoč kaj nas čaka. Ker se je - med drugim - obetala prava pravcata noč čarovnic, je bil za avtobusno vstopnico določen kateri koli pripomoček, za katerega je splošno znano, da sodi med čarovniška osnovna sredstva. Tako so se znašli na avtobusu visoki črni klobuki, metle, pajki, hudičeve podobice (staro ime za igralne karte), zelene kače, kremplji in še kaj. Skratka, pisuni smo krenili na pot do zob oboroženi.

V vasi Dolenje jezero smo se prvič ustavili. Pozdravili so nas

širni travniki in dolge njive, tihe in lepe v svoji novembrski osamljenosti. Vas ni izgubila čara podeželja, čeprav skozi avtomobili, v katerih bo ljubitelj vaškega življenja raje videl slučajne vsiljivce kot pa nekaj, kar spada semkaj. Svoj prihod v vas smo pisuni, zahotani v čarovniška oblačila, ovekovečili z "eno gasilsko" na hloedih pred gostilno Kebe. Naša prva učna ura pa je veljala kratki filmski predstavi o jezeru v različnih letnih časih, o njegovem skrivnostnem presihanju, o živalih in rastlinah teh krajev. Marsikaj smo izvedeli tudi o ljudeh v približno ducatu okoliških vasi, slišali o njihovih navadah in videli dobro ohranjeno orodje. Ker je jezero samosvoje in nenavadno ("jezeru je, jezera nej..."), je samosvoje ➤

Pisuni so prispeli v deželo čarovnic in Notranjcem razgibali dan.

Strmeči pisuni med ogledom žive makete Cerkniškega jezera.

← tudi življenje vaščanov na njegovih bregovih. Stoletja sožitja z neizprosno, muhasto naravo so kovala klene značaje in trdno voljo. - Po filmski predstavitvi jezera smo si v veliki sobi ogledali tako imenovano živo maketo Cerkniškega jezera, spoznali njegovo okolico in s pomočjo posebnega mehanizma opazovali, kako voda zaliva jezersko dno in kako se skozi požiralnike umika v globine tal. Obakrat nas je

spremljal gospod Vekoslav Kebe, ki je tudi avtor knjižice o jezeru in okolici in katerega načina pripovedovanja se človek zlepa ne naveliča. Naj še povem, da smo se pred vhodi obeh prostorov soočili s coprnico Uršulo, ki tamkaj noč in dan jezdi na metli in meče v svet strupene poglede. Pouku je sledila malica na prostem. Popestril jo je droben krt, ki se je - ne meneč se za našo glasnost - kar lep čas

Ob povratku z vratolomne vožnje: uničeni, toda živi!

mirno sprehajal po svoji krtinici, se vračal v rov in spet prihajal na beli dan. Imel je srečo, da ga ni opazil maček, ki je okrog naših nog beračil za grizljaje. Zato pa ga je opazilo budno oko Jadranske fotografске kamere.

Po malici je sledilo nadvse razburljivo doživetje. Furman Lojze nas je naložil na svoj lojtrnik, v katerega sta bili vpreženi dve kobilici, in šlo je po nasipu čez jezero, kot bi nas podile večšče s Slivnice! Pisuni, nevajeni tega prevoznega sredstva, so glasno izražali svojo grozo, pa je furman Lojze takoj našel zdravilo za strah: izpod klopi je pričaral steklenico domačega zdravila in ko je četrtič ali petič obšla lojtrnik, smo bili pisuni že nabiti s pogumom in smo se ob vratolomnih zavijanjih voza samo še prešerno drli. Je pa furman Lojze poleg zdravilnih večšin obvladal tudi geologijo in etnografijo, kajti med enim in drugim veselim divjanjem okrog grmov, skozi ločje in jezerno plitvino nam je nasul cel koš zanimivosti o jezeru, čarovnicah s Slivnice, pticah, ljudeh ter o življenju nekoč in danes.

Ko smo končno le na pol živi pocepali z lojtrnika (Tjaša in Saša sta zadnjo etapo te dirke raje prejezdili na kobilah), poljubili mamico zemljo in poiskali varno zavetje v avtobusu, smo se odpeljali v Cerknico in se dodobra umirili med kratkim orgelskim koncertom v cerkvi Marijinega rojstva na Taboru. Leta 1472 so jo požgali Turki, približno deset let kasneje pa so jo domačini obnovili in dozidali dve stranski ladji. Kaplan je povedal, da je z ➤

Na začetku poti v mračno, neznano osrčje zemlje.

◀ vrha zvonika lep razgled, vendar smo mu raje verjeli, kot da bi plezali v višave. Mudilo se nam je namreč v nasprotno smer - v zemeljske globine Križne jame.

Do tja smo (potem ko smo pustili za seboj Bloško Polico) prispeli po ozki gozdni cesti, pri čemer smo imeli to srečo, da ni bilo nikogar, ki bi nam prišel nasproti, niti medved, ki v teh krajih rad straši izletnike. Pred vstopom v jamo smo se preobuli v gumijaste škornje, hrabro odrinili misel na to, kdo vse jih je že nosil pred nami in sledili vodičkam po strmih stopnicah do police, kjer smo prejeli vsak svojo svetilko; jama namreč ni razsvetljena in Lili je izrazila dvom, da se nas bo več kot deset živih vrnilo na površje. Opasani z baterijami in po zaslugi zdravila furmana Lojzeta še zmeraj dovolj pogumni smo se - razdeljeni v dve skupini - napotili v neznan, temne globine. Človek si nikoli ne bi mislil, da mu lahko gole stene nerazsvetljene jame pričarajo tako nepopisno doživet-

je! Jama je neokrnjena, razen nekaj lesenih držajev ob najbolj splozkih in nevarnih delih ni sledov civilizacije. Nekako na sredini naše poti smo si ogledali lobanji in zobovja jamskih medvedov, ki so se pred mnogimi tisoči let zatekli semkaj. Večino najdenih kosti in celo dve okostji so, žal, konec 19. stoletja prepeljali v dunajski muzej. Naš sprehod se je končal na bregu prvega od dvaindvajsetih jezer. Tu je

vsaka skupina zlezla v svoj gumenjak, dobili smo vesla in navodila ter zapluli. Ker so bili nekateri še pod vplivom norenja z lojtrnikom, so zahtevali od vodičke zagotovilo, da ne gre za rafting ampak za mirno vožnjo. Bila je zares mirna, kajti jezerna površina komajda izdaja rahlo gibanje kristalno čiste vode. Pisuni smo ostali čisto brez besed, kar je za to družčino vse prej kot nekaj običajnega. Vodička nam je ves čas sprehoda pripovedovala zanimivosti ne samo o jami marveč tudi o delu jamarjev. Ko smo spet prilezli na plano, je bila že tema in nekako težko smo našli vsak svoje čevlje.

Sledila je vožnja do Sežane, kjer smo pisuni sklenili povečerjati in si privezati duše po številnih razburljivih dogodkih tega dne. Pred večerjo, ki je po obilnosti zagotovo prekašala marsikatero starorimsko požrtijo, smo si ogledali kratek film o pridelovanju vina. Sledila je degustacija nekaterih vin in ob vsaki sorti kratko, zanimivo predavanje. ➤

Večerji je sledilo intelektualno naprežanje.

Neizprosni čarovnici v komisiji.

◀ Kot vsako leto, smo se pisuni po večerji predali intelektualnim užitkom. Razdeljeni v štiri skupine (Martinove gosi, Konvertibilni, Uršule & Uršulini in Lojtrnik) smo se pomerili v poznavanju čarovništva. V komisiji so bile kar tri čarovniško nastrojene pisunkice, med njimi čaravnica Kunigunda, ki je ob vsakem napačnem odgovoru škodoželjno in predirljivo zakreketala. Sledila so ugibanja

okusov, pri čemer so imeli tekmovalci zavezane oči. Največ groze je povzročil česen, za lipo cvetje pa so poznavalci ugotovili, da ni dovolj sveže, zato so ta del tekmovanja izključili. Več radosti so tekmovalci pokazali pri ugibanju pijač, saj jim zdravilo furmana Lojzeta kar ni šlo iz glave. Vprašanja in tudi ugibanja so bila točkovana, zmago pa so si pritočkovali člani skupine Martinove gosi, katero je vodil pisun Peter; ob tej priložnosti celi skupini iskreno čestitam! Naj tudi povemo, da so pravzaprav vsi pokazali veliko splošnega znanja, kajti razlike v številu pridobljenih točk so bile majhne. Škoda, da nismo točkovali tudi razpoloženja, kajti bilo je nepopisno! Škoda tudi, da se je samo ena pisunka odzvala na razpis za literarno delo o coprnici Uršuli, ki kandidira za ...no, saj ni važno za kaj! Ker ni bilo konkurence, nagrada pa je bila predvidena, smo zanjo žrebali. Tudi tokrat je Fortuna glasno cmoknila pisuna Petra, kateremu

Ali jo spoznate?

v imenu vseh sporočam, da mu zmago iz srca privoščimo!

Ko je bilo vse to mimo in nagrade razdeljene, pa smo se pisuni še enkrat in z nezlaganim navdušenjem zahvalili pisunki Manueli, ki je ne samo sodelovala z Majdo pri načrtu izleta, marveč tudi izpilila podrobnosti okrog naših ogledov, večerje in tekmovanja.

(O poti proti domu pa ne gre izgubljati besed, saj smo jo prespali.) ●

Zmagovalna ekipa, ko še ni vedela, da bo zmagala.

Pisun Peter, absolutni zmagovalec, nazdravlja Fortuni.

Iz dnevnika obvezne počitniške prakse

S.P.

**(Peto nadaljevanje.
Verodostojnost vsebine
preverjena.)**

Julij, 198X

Ne morem si kaj, da ne bi občudoval dobrosrčnosti svojih začasnih sodelavcev! Kako izjemno so pozorni do človeka, ki s trdim delom in v neobičajnih pogojih služi kruh! Gre za dogodke, katere v svoji skromnosti sramežljivo skrivajo pred šefi, namesto da bi o njih spregovorili na zborih delovnih ljudi.

Ko sem bil prvič priča te kolektivne nesebičnosti, sem najprej mislil, da gre za zbiralno akcijo Rdečega križa. V vežo tozdr je namreč prikorakala s plastičnimi vrečami in potovalnimi torbami ovešena ženska, jo neustrašeno mahnila mimo vratarja in portkala na vrata ene večjih pisarn (bilo je jasno, da je bila tam že kdaj prej). Preprosto je povedala, da nam mora nekaj pokazati in začela odpirati torbe. Kot bi trenil je pisalne mize, stole, obešalnike in radiatorje prekrila z bluzami, majicami, spodnjicami in modrčki (imenovala jih je joškovniki). Vprašal sem jo, če nas s to razstavo skuša vzpodbuditi, da bi tudi mi kaj darovali Rdečemu križu, pa se je ženska skoraj razhudila in povedala, da je vse to prvovrstno blago, namenjeno izvozu, a ga ji je uspelo (s pomočjo dobrih zvez) rešiti izgnanstva in zdaj nam ga velikodušno ponuja po zelo nizki ceni. Še predno se mi je končno posvetilo, da imamo opravka s prodajalko ne pa s funkcionarko dobrodelne ustanove, je bila soba že polna

sodelavk iz drugih pisarn (kajti gostja je že ob vstopu glasno pozvala tovarišice v pisarni, naj preko internega telefona povabi jo vse ostale v stavbi na ogled njenih vrhunskih a poceni izdelkov). Začenjal sem dojemati položaj: pred seboj sem imel prodajalko, zelo nesrečno žensko, ki ji ni uspelo dobiti dela v prodajalni, kjer bi udobno lenarila za pulutom, ampak jo je usoda pahnila - z vrečkami in torbami vred - na cesto in jo obsodila na romanje od vrat do vrat, v soncu in dežju, da kaj malega proda in se bedno preživlja. Ni mi sicer bilo čisto jasno, po kakšni ceni je nabavila vso to visoko modo, da jo je lahko zdaj ponujala za pest drobiža; morda se je zasmilila proizvajalcu, pa ji je omogočil nakup po ceni vzorcev brez vrednosti. Kakor koli že, sodelavke cele tozdr (tovarišice so namreč bile v absolutni večini) so nesebično pomagale prodajalki pri delu. Žrtvovale so lastni dragoceni delovni čas, da so izbirale med kosi perila in drugih oblačil, se razkropile po straniščih, kjer so pomerjale, se vrnile in znova izbirale. Da bi prodajalki čas hitreje mineval, so ji vmes nekajkrat skuhale kavo in ponudile šilce likerja (katerega pa ni hotela spiti sama in so ji zato tovarišice požrtvovalno delale družbo). Namignil sem ji, naj stopi do direktorja tozdr ali do katerega od šefov, saj bi zagotovo kaj kupili zase ali za svoje žene. Pa je bila prodajalka bolje poučena nego jaz in mi je pojasnila, da so ta dan vsi službeno odsotni - razen enega, ki se po malici itak nikoli ne vrne. Bilo je na dlani, da se je o stvareh pozanimala pred prihodom.

Tako kot prodajalka tekstila si za izvrševanje svojih del in nalog izbirajo naše pisarne tudi prodajalci čistil, kozmetike, suhe robe, oljnih slik domače izdelave, kmetijskih pridelkov, priročnikov o vrtnarjenju in še česa. Njihovo blago je zmeraj nenadkriljive kakovosti in obenem silno poceni, moji sodelavci pa jim omogočajo delo, pri čemer velikodušno in brez očitkov žrtvujejo lastne uradne ure. Zares ganljivo!

Ondan, ko sva s tovarišem, v čigar pisarni gostujem, gledala skozi okno na parkirišče, pa sem uzrl prav našo prodajalko (prihaja vsaj dvakrat na mesec), kako se je odpeljala z najnovejšo znamko ferrarija. Ves prestrašen sem omenil sodelavcu, da je reva najbrž tako zmedena od utrujenosti, da je pomotoma sedla v tuj avto, o kakršnem lahko le sanja. Pa je možakar spet dobil napad krčevitega smeha (zares bi moral na pregled - malo prepogosto se mu to dogaja...), nato pa se je zresnil in rekel: "Povsod, kjer primanjkuje dela, se najde kdo, ki višek delovne sile izkoristi v svoje namene in tako obogati. Verjemi, da je ferrari prodajalkin in da ga ne bi imela, če bi najini sodelavci in njim podobni v drugih podjetjih imeli dovolj dela! Zato pa bo to državo vsak čas pobralo!" Da se kapitalisti okoriščajo z brezposelnostjo ljudskih množic sem vedel že prej, vseeno pa njegove izjave nisem povsem razumel. Mi je sodelavec morda hotel namigniti, da se pripravlja revizija marksističnoleninističnega nauka? ●

naš glas

*Droga Portorož, Živilska Industrija
d. d., Industrijska cesta 21,
6310 Izola, Slovenija.*

*Predsednik uredniškega odbora: Aleš
Škraba, glavna in odgovorna urednica:
Majda Vlačič, uredniki: Sonja Požar,
Manuela Ferenčič Meden, Tjaša Ulčar
Jesib, Silvia Benčič, Lilijana Hrvatini,
Vasja Rebec, Gregor Rustja, oblikovanje:
Armando Tul. Naslovnica: Jadran Rusjan.
Tisk tiskarna VeK Koper. Naklada 1400
izvodov. Glasilo dobijo zaposleni v Skupini
Droga brezplačno. Tiskano na okolju
prijaznem papirju.*

*Droga d. o. o., Istarska 22,
52460 Buje, Hrvatska.*

*Droga d. o. o., Zmaja od Bosne 14 c/2,
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.*

*Дрога д. о. о., ул Антон Попов бр. 3,
1000 Скопје, Македонија.*

*Droga Prishtinë, Rr. Hekurudbës p. n.,
Prishtinë, Kosovë.*

*Droga d. o. o. Beograd, Milentija Popovića
br. 9, 11000 Beograd, Jugoslavija.*

*Droga Livsmedel AB, Vagnmakaregatan
14, 415 07 Göteborg, Sweden.*

*Агро-Импекс Дрога Порторож
г. о. о. в. д., Улица Скупш бр. 37,
1000 Скопје, Македонија.*

*Sandri S. p. A., Via Madonnetta 7/a,
Nervesa della Battaglia, Treviso, Italia*